

SVEIKI SULAUKE ŠVENTŲ VELYKŲ !

Gerardo Juškėno fotomontažas

Naujo pavyzdžio vizos

Nuo balandžio 1 d. įsigaliojo naujo pavyzdžio vizos: spaudus pakeitė įklijos. Pasak Užsienio reikalų ministerijos pareigūnų, vizos pakeistos, "siekiant užkirsti kelią masiškam jų klastojimui". Jų teigimu, iki šiol buvo suklastojama apie 30 proc. spaudų. Naujų vizų įklijos geriau apsaugotos nuo padirbinėjimo negu litai ir kiti Lietuvos vertybiniai popieriai.

Moldovos Prezidento vizitas į Lietuvą

Balandžio 4 d. į Lietuvą su oficialiu vizitu atvyko Moldovos Prezidentas Mirča Snegur. Tai yra jo atsakomasis vizitas. Praėjusių metų pavasarį Moldovoje lankėsi Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas. Vyks derybų delegacijų susitikimai, numatoma pasirašyti ekonominio bei prekybinio bendradarbiavimo sutartis ir kitus tarpvalstybinius susitarimus.

Amerikos instruktoriai mokys Lietuvos karius

Balandžio mėnesį Panevėžio Karaliaus Mindaugo motodesantiniam pėstininkų batalione rengiamos pratybos "Gintarinis slėnis – 96". Jose Lietuvos karius mokys JAV instruktoriai.

Baltarusijos Nepriklausomybės šventė paminėta Vilniuje

Kovo 21 d. Vilniaus Mokytojų namuose iškilmingai paminėtos 78-osios Baltarusijos nepriklausomybės metinės. Baltarusijos Liaudies fronto sekretorė Valentina Tregubovič apgailestavo, kad nors 80-ye pasaulio šalių, kur gyvena baltarusiai, ši data yra minima, Baltarusijoje jos paminėjimas uždraustas. Su norinčiais protestuoti prieš šį draudimą milicijai liepta susidoroti, panaudojant jėgą.

V. Tregubovič teigė, kad "nors dabartinis prezidentas Aleksandras Lukašenka ir prieštarauja, kad būtų puoselėjamos baltarusių kultūros tradicijos, jos vis tiek gyvuos". Minėjime dalyvavęs Vytautas Landsbergis pasakė: "Kovotojai už Lietuvos nepriklausomybę visada remis ir kovotojus už Baltarusijos nepriklausomybę."

Nedarbas

Lietuvos statistikos departamentas pranešė, kad vasario mėnesio pabaigoje didžiausias nedarbo lygis tarp Baltijos valstybių buvo Latvijoje – 6,8, Lietuvoje – 3,4, Estijoje – 2,2 proc. Lietuvoje darbo neturėjo 142,3

Keliais sakiniiais

LIETUVOJE IR PASAULYJE

tūkstančio žmonių. Skaičius žmonių, ieškančių darbo, lyginant su praėjusiais metais, išaugo net 41 proc.

Pasaulio banko atstovo patarimai

Balandžio 3 d. vakare Prezidentas A. Brazauskas susitiko su Pasaulio banko Europos ir Centrinės Azijos šalių departamento direktoriumi Basil Kavalsky. Kaip praneša ELTA, pagrindinis vizito tikslas – aptarti Lietuvos Vyriausybės ir Pasaulio banko parengtą struktūrinio sureguliojimo paskolos programą.

Susitikimo metu susitarė, kad iki balandžio 20 d. Lietuvos valdžia priims galutinius sprendimus, ką daryti su taip vadinamais "probleminiais" bankais, o Pasaulio bankas atsiųs savo misiją, kuri patars, kaip tuos sprendimus geriau įgyvendinti.

B. Kavalskis siūlė padidinti energetinių išteklių tarifus. Prezidentas sutiko, kad tai reikėjo padaryti jau seniai, bet valstybė, "supraddama sunkią žmonių padėti, prisiėmė šią naštą dalį sau".

Pasaulio banko atstovas siūlė sukurti Lietuvoje tokią socialinės saugos sistemą, kuri galėtų pati save išlaikyti. Pirmiausia B. Kavalskis pasiūlė padidinti pensinį amžių ir nemokėti pensijų dirbantiems pensininkams.

"Pataikyta į dešimtuką"

"Raimundas Rajeckas tikrai įkalė vinutę į dešimkę, į tą centrą, kuris galėtų būti kitoks, elgtis kitaip, galėtų stabdyti tą siaubingą korupciją, bet to nedaro", – taip balandžio 1 d. įvykusioje spaudos konferencijoje Vytautas Landsbergis įvertino buvusio Lietuvos ambasadoriaus, akademiko Raimundo Rajecko atvirą laišką Prezidentui Algirdui Brazauskui. Buvęs Vyriausiasis Prezidento patarėjas R. Rajeckas paskelbė pareiškimą, kuris "išsiskiria iš visos kritikos, kuri pasirodydavo spaudoje ir iš opozicijos pusės", – sakė V. Landsbergis. – "Mes šiek tiek pasaugodavome aukš-

čiausią valstybės asmenį, stengdavomės formuluoti savo pastabas perspėjimo forma, kad Prezidentas žinotų, kas jam nevykusius patarimus duoda".

Visai kitaip atvirą akademiko R. Rajecko laišką sutiko Seimo Pirmininkas, dabartinis LDDP vadovas Česlovas Juršėnas. Jis sakė, kad "lietuviai, pabuvę džentelmenų šalyje, nebūtinai džentelmenais grįžta". Č. Juršėnas linkėjo akademikui, kurį jis pavadino "nauju LDDP naikintoju" susitarti su konservatoriais, čia pat pridurdamas, kad abejoja, ar R. Rajeckas "gautų antrą ar trečią vietą jų rinkiminiam sąrašui". Taigi Seimo pirmininkas atvirame akademiko laiške, atseit, tematė tik rinkiminę propagandą.

Skandalas dėl nemokamų skraidymų plečiasi

Septyni iš trylikos Seimo Ekonomikos komiteto narių pasiūlė atsistatydinti šio komiteto pirmininkui Vytautui Zimnickui. Apie tai spaudos konferencijoje pranešė šio komiteto narys Kazimieras Uoka. Paaiškėjo, kad V. Zimnickas drauge su žmona nemokamai naudojosi "Lietuvos avialinijų" paslaugomis. Komiteto nariai įvertino tai, kaip "naudojimasi tarybine padėtimi, kadangi ši įmonė priklauso komiteto kuriojamai ministerijai".

Šiek tiek anksčiau reikalavimas atsistatydinti buvo pareikštas Susisiekimo ministrui Jonui Biržiškiui už taip vadinamus "prestižinius skraidymus", kai buvo teikiamos nemokamos paslaugos atsakingiems pareigūnams ir jų šeimų nariams. Dėl tokių pareigūnų veiksmų "Lietuvos avialinijos" turėjo didelių nuostolių.

Ūkio partija ruošiasi rinkimams

Kovo 3 d. Pramonininkų konfederacijos prezidiumo posėdyje šiandien pristatyta Lietuvos ūkio partija. Konfederacijos prezidentas, ekspremjer Bronislovas Lubys

šios partijos atsiradimą pavadino teigiamu reiškiniu. Ūkio partijos ir konfederacijos tikslai bei nuostatos panašios. Konfederacijai priklausančių 9 šakinių ir 3 kraštų asociacijų prezidentai yra šios partijos nariai. Partijos pirmininkas yra konfederacijos prezidento pavaduotojas Klemensas Šeputis. Jo ir partijos valdybos pirmininko Leono Jankausko teigimu, valdžioje esančios politinės partijos ekonomikos problemų nesprenžia.

Ar reikia referendumo?

Kovo 24 d. Tautos pažangos partija įteikė Vyriausiajai rinkimų komisijai pareiškimą įregistruoti iniciatyvinę grupę referendumui surengti. Parašų rinkimo lape Lietuvos piliečiams siūloma pareikšti savo nuomonę dėl tokios svarbios valstybės nuostatos: "Lietuvos Respublikos žemė nuosavybės teise gali priklausyti ir užsienio valstybių piliečiams, tarptautinėms organizacijoms bei užsienio valstybių juridiniams asmenims."

Kaip jau esame pranešę, Seimas pirmuoju balsavimu priėmė konstitucinę pataisą, kuri leidžia užsieniečiams pirkti ne žemės ūkio paskirties žemę. Norint paskelbti referendumą, reikia surinkti 300,000 Lietuvos piliečių parašų arba jį gali paskelbti Seimas.

Lietuvių tautininkų sąjunga spaudos konferencijoje, įvykusioje kovo 25 d., nepritarė pasiūlymui surengti tokį referendumą. Kaip nurodė LTS frakcijos Seime seniūnas Leonas Milčius, ši akcija yra populistinė, priešlaikinė ir tinkamai neparengta. Patys šio referendumo organizatoriai yra iš anksto įsitikinę, kad referendumas nepasiseks. Tokiu atveju galimybė Lietuvos žmonėms išreikšti savo nuomonę šiuo svarbiu klausimu būtų gana ilgam atimta. Be to, referendumui neįvykus, būtų galima gana įvairiai spekuliuoti tariamomis piliečių nuostatomis.

Girdėta iš Vilniaus

Lietuvių tautininkų sąjungos PAREIŠKIMAS DĖL VALSTYBĖS SIENOS

Lietuvos valstybės sienos yra nustatytos šiomis tarptautinėmis sutartimis:

1920 m. liepos 12 d. Lietuvos taikos sutartis su Rusija;

1920 m. rugsėjo 20 d. Lietuvos ir Latvijos valstybių sutartimi dėl sienų nustatymo;

1928 m. gegužės 12 d. sutartimi tarp Lietuvos Respublikos ir Vokietijos valstybės.

Šios sutartys tarptautinės teisės požiūriu yra galiojančios.

1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos IV Seimo priimtoje Lietuvos Konstitucijoje buvo įtvirtinta tokia nuostata: "Lietuvos Valstybės teritorija yra žemės, kurių sienos nustatytos sudarytomis ligi šiol Lietuvos valstybės tarptautinėmis sutartimis. Jos negali būti atskiriamos" (2 str.). Taigi, 1938 metų Konstitucija valstybės teritorijos ir jos sienų, nustatytų minėtomis sutartimis, keitimo galimybės nenumatė. Konstitucijos 106 str. nustato, kad įstatymai, kurie yra priešingi Konstitucijai, neturi galios. Todėl po 1938 metų Konstitucijos priėmimo sudarytos sutartys, nustatančios kitokias Lietuvos valstybės sienas, yra neteisėtos ir negaliojančios. Tokios sutartys yra:

1939 m. kovo 22 d. sutartis tarp Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos valstybės dėl Klaipėdos krašto perleidimo;

1939 m. spalio 10 d. Lietuvos – Sovietų Sąjungos sutartis dėl Vilniaus ir Vilniaus srities perdavimo.

1990 m. kovo 11 d. paskelbus Lietuvos Valstybės atkūrimą, kartu buvo atstatytas ir 1938 metų Konstitucijos veikimas su joje apibrėžtomis pagal minėtas tris sutartis valstybės sienomis. Sušabdžius 1938 metų Konstitucijos veikimą, buvo priimtas Lietuvos Respublikos Laikinasis pagrindinis įstatymas, kurio 4 str. skelbia: "Lietuvos Respublikos teritorija yra vientisa ir nedaloma, jos sienos gali būti keičiamos tik tarptautine sutartimi, ją ratifikavus 4/5 visų deputatų balsų".

1992 m. spalio 25 d. visos Tautos referendumu priimtoje Konstitucijoje ši nuostata pakartojama: "Valstybės sienos gali būti keičiamos tik Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, ją ratifikuoja 4/5 visų Seimo narių".

Išvada: 1995 – 1996 metais Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtų ir pasirašytų Lietuvos – Baltarusijos ir Lietuvos – Lenkijos sutarčių dėl valstybės sienos ratifikavimas Seime dabar būtų jau teisėtas, laisva valia atliktas 1939 – 1945 metais padarytų prievartinių sienos pakeitimų pripažinimas.

Lietuvių tautininkų sąjunga,

pripažindama Helsinkio Pasitarimo Baigiamojo Akto principus ir nuostatas, skelbiančias, kad valstybės gerbia viena kitos teritorinį vientisumą ir sienų neliečiamumą, kad jokia okupacija negali būti pripažinta teisėta, kad valstybių sienos gali būti keičiamos pagal tarptautinę teisę, teisingomis priemonėmis ir susitarimu;

siekdama Lietuvos gerų kaimyninių santykių ir abipusiai naudingo bendradarbiavimo su Lenkijos ir Baltarusijos valstybėmis;

norėdama užtikrinti Lietuvos Valstybės tęstinumą ir istorinę perspektyvą;

nesutikdama su numatomu Lietuvos valstybės sienų, nustatytų 1920 metų Lietuvos – Rusijos sutartimi, keitimo įteisinimu,

siūlo:

- Lietuvos Respublikos Seimui pasirašytų sutarčių dėl sienos su Baltarusija ir Lenkija neratifikuoti;

Lietuvos Respublikos Vyriausybei parengti naujas sutartis, kuriomis būtų pripažįstamos esančios Lietuvos Respublikos sienos de facto, nepaneigiant 1920 metų Lietuvos sutarčių su Lenkija ir Rusija teisėtumo ir šiomis sutartimis apibrėžtų Lietuvos valstybės sienų.

Rimantas SMETONA
Lietuvių tautininkų
sąjungos pirmininkas

1996 m. balandžio 2 d.

Su giliu liūdesiu pranešame, kad balandžio 7-ąją – pirmąją Šv. Velykų dieną Vilniuje mirė buvęs igametis "Dirvos" redaktorius

BALYS GAIDŽIONAS

"Vilties" draugija, "Dirvos" redakcijos bendradarbiai ir skaitytojai nuoširdžiai užjaučia velionio artimuosius.

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

KARVIŲ LIGA ANGLIJOJE

D. Britanijos parlamente kovo 20 d. sveikatos ministras Stephen Dorrell pripažino, kad naujieji mokslo tyrimai parodė, jog britų žemės ūkio nelaimė, pavadinta raišėmis BSE, nesibaigė. Galvijų liga "Bovine Spongiform Encephalopathy", populiariai vadinama "pakvaišusių karvių liga", toliau plinta britų galvijų ūkiuose. Be to, nauji tyrimai parodė, jog šia liga gali susirgti ir žmonės. Parlamente kalbėjo ir žemės ūkio ministras Douglas Hogg pabrėžęs, kad jautienos valgytojams susirgti karvių liga labai sunku. Jis ir toliau valgysias jautieną, nes vyriausias britų medicinos valdininkas Sir Kenneth Calman jam patarė jautienos nevengti. Po tokių pareiškimų parlamente kilę ginčai buvo karšti ir nemalonūs. Stebėtojai padarė tokią išvadą: piliečiai norėtų išgirsti ne politikų, bet medicinos specialistų nuomonę.

Patariamoji mokslininkų komisija, sudaryta 1988 m., spaudos konferencijoje pripažino, kad dar neturi įrodymų ar BSE sudaro pavojų žmonių sveikatai. Nėra įrodymų, kad ir jokios rizikos nėra. BSE yra menkai žinomų ligų grupėje. Susirgimą sukelia ne kokia nors bakterija ar virusas, bet keistas baltymas, kuris sunaikina užsikrėtusiųjų šia liga smegenis. Nežinia, ar žmogus gali užsikrėsti nuo kito sergančio žmogaus. Jau daug metų medicina žino avių ligą, vadinamą

"scrapie". Ją irgi sukelia baltymas, vadinamas "prionu". Spėliojama, kad sergančių avių lavonai buvo sumalami ir šeriami galvijams. Iš to galėjo atsirasti "pakvaišusių karvių liga".

D. Britanijoje netrūksta ir panašios žmonių smegenų atrofavimo ligos, kuri žinoma kaip CJD (Creutzfeldt-Jakob Disease). Sakoma, kad nuo šios ligos šalyje kasmet miršta apie 50 žmonių. Ligos tyrinėtojai Edinburgo universitete atrado naują 10 pacientų susirgimų versiją, kurioje CJD simptomai labai panašūs į BSE simptomus. Dar daugiau rūpesčių sukėlė faktas, kad susirgusių amžiaus vidurkis yra 27 metai. Anksčiau G. Jakob liga sergančių amžius būdavo vidutiniškai 63 metai, nes reikėdavo daug metų, kol liga išsivystydavo. Anglijos vyriausybė parlamente pažadėjo skirti medicinos tyrimams daugiau lėšų. Jei mokslininkų komisija rekomenduotų sunaikinti visus Britanijos galvijus, tas būtų padaryta. Tektų paskersti 11 milijonų karvių. Valstybė kasmet eksportuoja jautienos ar gyvų galvijų už 6.2 milijardus dolerių. Dar tektų sumokėti ūkininkams kompensacijas. O tai kainuotų apie 3 milijardus dolerių.

Kitą dieną po šių "karvių ligos debatų" Prancūzija ir Belgija paskelbė, kad uždraudžiamas jautienos ir gyvų galvijų importas iš Britanijos. Vokietija patarė Brius-

lio įstaigoms uždrausti importą į visas Europos Sąjungos šalis. Egiptas uždraudė importuoti jautieną iš visų Europos Sąjungos šalių. Iranas atšaukė visus jautienos užsakymus iš Airijos. Visoje Europoje žmonės pradėjo daugiau pirkti paukštienos, žuvies produktų, bet mažiau mėsos. Dar 1988 metais Britanijos ūkininkai turėjo sunaikinti 160,000 galvijų, apsirgusių "pakvaišusių karvių" liga. Dabar nuostoliai bus dar didesni. Vartotojų baimė užsikrėsti padidėjo.

Kovo 29 d. Turino mieste, Italijoje prasidėjo Europos Sąjungos valstybių vadovų suvažiavimas. Darbotvarkėje yra daug nelengvai sprendžiamų klausimų, tačiau nemažai dėmesio buvo skirta ir galvijų ligoms. Italijos premjeras Lamberto Dini pasakė, jog ši krizė yra ne tik D. Britanijos, bet ir visos Europos krizė. Europos Komisijos pirmininkas J. Santer pasakė reporteriams, kad pinigų suma dar nenustatyta, tačiau Britanijos sąjungininkės padės jai savo lėšomis pakelti tą našta. Prancūzijos prezidentas Chirac pasakė, kad mūsų spauda neatsakingai elgiasi, išpūsdama šį "galvijų klausimą". Nėra įrodyta, kad žmonės gali susirgti "pakvaišusių karvių liga". Lyg siekiami patvirtinti šią pažiūrą, Europos valstybių vadai priešpiečiams gavo ir skaniai valgę versienos kepsnius.

Trumpai

pos šalys mano, kad karines jėgas Bosnijoje reikėtų palikti ilgesniam laikui.

• Atstovų Rūmai prieš numatytas dviejų savaitų atostogas skubiai priėmė sveikatos apdraudos įstatymą, kuris dabar eis į Senatą. Už įstatymo projektą balsavo 267, prieš 151. Respublikonų atstovai džiaugiasi, kad sveikatos apdraudos planas, kurį 1994 metais siūlė prezidentas Clinton, nebuvo priimtas, o dabartinis respublikonų planas garantuos nebrangų ir visiems prieinamą draudimą. Atstovų Rūmų pirmininkas Gingrich pasakė, kad šis planas yra "atviras papildymams ir pataisoms".

• Ponia Hillary Rodman Clinton aplankė Bosniją. Turkiją, Graikiją ir visur buvo labai šiltai sutikta. Turkijoje ji kalbėjo įvairių religijų vadams, skatindama taiką, toleranciją ir pagarbą kitų galvojantiems žmonėms.

Graikijoje ponia Clinton pabrėžė, kad graikai yra demokratijos pradininkai, tos sistemos lopšys. Ji dalyvavo Olimpinės ugnies uždegimo ceremonijoje. Liepsna iš Graikijos keliaus į vasaros žaidynes Atlantoje, Georgijoje.

• Rusijos prezidentas B. Jelcin kovo 29 d. Kremliaus Šv. Jurgio salėje iškilmingai pasirašė sutartį su trimis buvusios Sovietų Sąjungos respublikomis: Gudija (Belarus), Kazachstanu ir Kirgizija. Sutartis skelbia, kad steigama bendra ekonominė rinka, kuri garantuos laisvą kapitalo, prekių ir paslaugų judėjimą, bendrą pramonės ir žemės ūkio politikos planavimą. Dar vieną sutartį Rusija pasirašė atskirai su Gudija. Iškilnių kalbose pabrėžiama, kad ir kitos buvusios "tarybinės" respublikos gali laisvai jungtis į naujos sandraugos eiles, mažinti ekonomines bei politines užtvaras.

Redakatoriaus skiltis RAŠANČIŲJŲ ATSAKOMYBĖ

"Sveiki, sulaukę Šventų Velykų!" Toks sveikinimas buvo išrašytas pirmajame "Dirvos" puslapyje. Tačiau iš spaustuvės grįžo sužalotas maketas, o laikraštis atspausdintas su grubiu broku. Ir nors čia ne mūsų kaltė, bet nuo to nė kiek ne lengviau. Juk tiek darbo įdėta siekiant, kad, gavus "Dirvą", nušvistų skaitytojų veidai, kad užsimirštų kasdieniniai rūpesčiai, sumažėtų negalios, kad ir tolimoje žemėje gyvenančiam padvelktų pavasariškas Tėviškės vėjas, suskambėtų velykiniai Lietuvos prisiminimai. Belieka tikėtis, kad jums gerai žinomas gana varganas "Dirvos" kelias nuo redakcijos iki ištikimųjų jos skaitytojų namų, seniai atnaujinimo išsiilgę įrenginiai.

Atėjo ilgai lauktos Velykos, skatinančios nusimesti pergyvenimų našą, atsigauti ir vėl patikėti, kad išsipildys dar neįgyvendintos viltys ir gražūs siekiai. Atėjo laikas ir mums kas savaitę pasitarti, kokią atciti savo garbingam savaitraščiui regime, kokių temų labiausiai laukiame.

Su dideliu džiaugsmu galiu pasakyti, kad praėjo tos labai neramios pirmosios dienos, kai redakcijos kraitelė buvo tuštutėlė, kai teko gerokai pasijaudinti, kuo užpildyti tuos tarsi niekada nepasotinamus atrodžiusių dvylika puslapių. Šiandien, mielieji mūsų skaitytojai ir talkininkai, jūsų dėka turime tiek rašinių, kad ne iš karto visus norinčiuosius savo straipsnį ar nuotrauką "Dirvoje" pamatyti, galime patenkinti. Todėl neskubėkite bartis, kaip tai neseniai padarė labai gerbiamas žmogus iš dar gražesniu vardu pava-

dintos vietovės, atsiuntęs visai ne angelišką laišką, kuriame pikta išbarė ir dar rūščiau pagrasino, kai eilinio straipsnio neišvydo. Nors atvirai kalbant, tiek minėtas gerbiamas žmogus, tiek ir greta jo esantys kiti puikūs žmonės negalėtų skųstis, kad "Dirva" mažai dėmesio jiems skiria. Vargu ar kiti lietuvių telkiniai būtų patenkinti laikraščiu, jei tik apie vieną iš jų terašytume. Dėl kai kurių labai jau kategoriškų tvirtinimų arba reikalavimų verta, prieš šokant ginčytis, susimąstyti.

Neseniai praėjo visiems mums tokios brangios Vasario 16-osios minėjimai. Kelios dešimtys minėjimo aprašymų atėjo iš įvairiausių Amerikos vietovių. Deja, mielieji, dauguma jų – absoliučiai vienodi. Tik pagrindinių kalbėtojų pavardės skiriasi, o visas turinys tarsi pagal tą patį kurpalį pagamintas. Štai ir skaitome: "Vėliavas įnešė – visi atsistojo, himnus sugiedojo – visi atsisėdo... Mergaitės padainavo keturias daineles, o šokėjai sušoko tris šokius..." Ar iš tikrųjų tik tiek ir tebuvo? Ar tikrai nieko naujesnio nesugalvota? O jeigu jau taip, tai ko tada dejuojame, kad jaunesnės kartos net į pačius reikšmingiausius renginius nenoriai lankosi? Ar nėra čia ir organizatorių sustabarėjimo?

Pati sudėtingiausia užsienio lietuvių pokalbių tema – santykiai su vėl nepriklausoma Tėvyne. Tik dėl jos laisvės buvo siekta ir čia, Amerikoje, lietuviybę išlaikyti. Tačiau ne iš karto viskas klojasi taip, kaip norėtusi. Atsirado bėdų, kurias sukėlė valdininkų gobšumas ir kai kurių politikierių trumparegiškumas. Ar reikia numesti straipsnį, pamačius, kad jame sudėtingiau rašoma apie Lietuvą? Ar jau reikia pasakyti: "Tesižino tie lietuviai, nieko nebenoriu apie juos girdėti"?

Tie žodžiai nėra mano, bet juos skaičiau J.D. Rockefellerio Sr. biografijoje. Tai visai nereikia, kad jis dolerius švaistė. Bet jis norėjo pasakyti, kad taupymas prasideda nuo centų. Dabartinėje Lietuvoje, atrodo, kad ir milijonas nėra pinigai, jeigu dešimtys milijonų dingsta, o niekas net nežino, kur jie dinga! Atrodo, kad taupymo sąvoka yra visai svetima. Kuomet tik pradedama apie ekonomiką kalbėti, tai tuojau girdime: neturime savo energijos šaltinių. Bet jeigu nėra savų energijos šaltinių, tai tuo labiau reikia centus skaičiuoti. Mes jau seniai žinome, kad nėra akmens anglies ir nedaug tėra gamtinių dujų bei naftos.

Bet upės ir vėjai taip pat yra energijos šaltiniai. Nemuno energijos apie 70% dar nėra panaudota, o Neris net visas 100%. Imperines sąvokas reikia užmiršti ir energiją pradėti ne megavatais, bet kilovatais skaičiuoti. Amerika turi gausius savo energijos šaltinius, bet ir į kilovatinis nespjaudo. Vien Kalifornijoje, daugiausiai viename slėnyje, yra sutelkta 15,000 vėjo jėgainėlių, kurios vėjui pučiant veikia 25-50 kW pajėgumu. Jeigu net

Juozas Žygas

Amerika kreipia dėmesio į tokias jėgainėles, tai juo labiau jomis turėtų domėtis Lietuva. Tiesa, dar blokados laikais viename ūkyje buvo iškilmingai paleista Lietuvoje pagaminta vėjo jėgainė. Tuomet rašiau, kad reikėtų pradėti jų masinę gamybą.

Lietuvoje, žinoma, tuojau atsilieptų, kad joms gaminti reikia pinigų. O mazutas ir dujos yra perkamos už užsienio paskolas. Tų pinigų irgi šiek tiek daugiau būtų, jeigu jų bereikalingai nešvaistytų. Praėjusiais metais buvo rašyta, kad akcizo banderolės nebebus spausdinamos Lietuvoje, bet yra susitarta su Danijos firma. Šiam tikslui keletas milijonų dolerių atsiranda. Ne tik doleriai be reikalo išleidžiami, bet ir Lietuvos žmonėms darbas atimamas. Panašiai yra ir su pašto ženklais. Tik keletas laidų tebuvo Lietuvoje spausdinta, o visos kitos spausdinamos Vengrijoje ir net Maskvoje. Spausdinti pašto ženklus net Maskvoje yra ne tik nesusipratimas, bet ir tautinės garbės pažeidimas. O už tuos darbus ir vėl keletas milijonų dolerių per metus išleidžiama.

Kuomet Lietuva atsistatė

Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje, tai pirmosios pašto ženklų laidos buvo spausdintos Vilniuje ir Kaune. Pradedant 1920 metais (dviejų metų Nepriklausomybės atkūrimui skirta spalvota laida), beveik visos kitos pašto ženklų laidos buvo spausdinamos Kaune. Už tai, praėjus penkeriems metams nuo valstybės atkūrimo, Lietuva tik 6 milijonų dolerių skolą teturėjo (už iš Amerikos sandėlių Prancūzijoje pirktą karinę aprangą ir maisto produktus). O dabar jau sugebėta įlįsti į beveik 5 milijardų litų užsienio skolą. Dar apie pusantro milijardo litų skola susidarė už paskolos laktus.

Pradėję ūkininkauti žemdirbiai yra žlugdomi, importuojant iš užsienio maisto gaminius. Kraštas, kurio užsienio prekyba rėmėsi žemės ūkyje išaugintų gėrybių eksportu, dabar jau net savęs nebegali išmaitinti. Panašiai yra ir su lengvosios pramonės įmonėmis ir jų gaminiiais. Kam reikia auginti arba gaminti, jeigu galima užsienyje gauti. Ta linkme einant, gal būtų galima nors kokiam pusmečiui ir premjerą iš užsienio išsinuomoti!

STIPENDIJOS IEŠKO ... STUDENTŲ

Tautinis Sporto Fondas (National Sports Foundation) praneša, kad kasmet skiriama daugiau kaip 100,000 universitetų ir kolegijų sporto stipendijų, kurių dauguma nėra išnaudojamos. Studentams – sportininkams nereikia būti rinktinėlių komandų nariais, kad galėtų pretenduoti į tas stipendijas. Išleistas naujas informacinis leidinys, kuriame išsamiai aprašyta, ką reikia daryti, siekiant gauti sporto stipendiją. Norėdami apie tai sužinoti, pasiųskite užklausimą, pridėdami voką su pašto ženklais. Užklausimą siųskite šiuo adresu: National Sports Foundation P.O. Box 940 Oakhurst, NJ 07755

Dar vieną pranešimą gavome iš Tautinės Akademinių Lėšų administracijos (NAFA). Jame apgaile-

staujama, kad neišnaudotos stipendijos ieško studentų. Pranešime pripažįstama, kad dėl neaiškios procedūros, taikomos tvarkant studentų stipendijas ir paskolas, kuriems atrodo per daug komplikuoti ir sunkiai suprantama, studentai praranda galimybę pasinaudoti jiems teikiama parama. Dauguma valstybinių, federalinių ir universitetų paskolų, reikalaujančių kasmet įmokėti tam tikrą sumą, tampa labai sunkia finansine našta šeimoms. Tačiau daugelis nežino, kad yra virš 375,000 finansinių šaltinių, iš kurių gautų lėšų nereikia grąžinti. Virš 80 procentų šių stipendijų nepriklauso nuo šeimos finansinės būklės ar studento ypatingai gerų pažymių. Jos skiriamos, atsižvelgiant į studento interesus, pomėgius,

akademinį bei profesinį pasirinkimą, tėvų amžių bei karinę tarnybą. Reikia tiesiog stebėtis, kad pagal Tautinę Studentų Finansinės Paramos Komisiją, virš šešių milijardų dolerių kasmet lieka neišdalinta, nes dauguma studentų apie tai nežino ir nesikreipia su prašymais. 1996 metais išleistas naujas leidinys teikia išsamias žinias, kurios yra labai svarbios finansinės paramos reikalingiems studentams. Norėdami tą leidinį įsigyti, kreipkitės adresu National Academic Funding Administration, 815 Middle Str., Suite 1400 Portsmouth, NH 03801 pridėdami adresuotą, didelio formato voką (nr. 10) su pašto ženklais ir dviem doleriais.

Vertė A. BALAŠAITIENĖ

Dr. KAZIO MARTINKAUS STIPENDIJŲ FONDAS

A.a. biochemijos dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) prisiminimui 1985 metais jo tėvai, sesuo ir artimi draugai įsteigė stipendijų fondą, kuriuo gali pasinaudoti visi laisvojo pasaulio studentai lietuviai, bebaigę bakalauro arba

siekiantys magistro bei daktaro laipsnio iš tikslųjų mokslų (biologijos, chemijos, biochemijos), ypač tiriantieji vėžinius susirgimus. Norinčius daugiau sužinoti ir gauti prašymų formas, prašome rašyti šiuo adresu:

Kristina Martinkutė, Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, Illinois 60629-3011, USA.

Užpildyti prašymai turi būti išsiunčiami iki 1996 metų gegužės 30 d.

LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMUI PAMINĖTI

KOVO 11-osios minėjimas
Pasaulio Lietuvių centre
(V. Kučo fotoreportažas iš Lemonto)

Pasaulio Lietuvių bendruomenės pirmininkas Bronius Nainys taria sveikinimo žodį Kovo 11-osios minėjime Lemonte

Kalba ALT sąjungos vicepirmininkas Petras Buchas

Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas ir Daiva Meilienė Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjime Lemonte

Kovo 11-osios minėjimo Pasaulio Lietuvių centre dalyviai. Iš kairės: Juratė Jankauskaitė, Lietuvos gen.garbės konsulas Vaclovas Kleiza, Linda Burbienė ir Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos vicepirmininkas Petras Buchas

Maskvoje gyvenantieji lietuviai paminėjo Kovo 11-ąją

Kadangi kovo 11-oji – pirmadienis, Maskvos tautiečiai pažymėti Lietuvos Nepriklausomybės grąžinimo dieną susirinko į savo būstinę kovo 7-tosios pavakary.

Pasveikinusi tautietes su Tarptautine moters diena ir visus susirinkusius su stebuklų stebuklu – Lietuvos prisikėlimu laisvam nepriklausomam gyvenimui, Rusijos sostinės lietuvių kultūros bendrijos pirmininkė Nijolė Martyniuk žodį suteikė Klemui Jorudui, žinomam energetikui, mokslininkui, tremtinių vaikui, trėmimo metu

mamos iškeltam pro langą ir pasislėpusiam savo iškastame sniego urve nuo "kelionės pas baltąsias meškas".

– Jeigu yra stebuklų, tai šis mano gimtosios žemės – Lietuvos prisikėlimas savarankiškam, laisvam gyvenimui, įvykęs kovo 11-ąją, pats reikšmingiausias, pats didžiausias lietuvių tautos gyvenime, – kalbėjo Klemas. – Bolševikų siekiai, kaip ilgiau išlaikyti grandinėse lietuvių tautą, kad prie jų prirastų, subyrėjo į brolių ir sesių lietuvių ryžtą laisvai

gyventi, patiems pasirinkti savo gyvenimo kelią, draugus ir bičiulius.

Iki vėlaus vakaro vyko tautiečių pokalbis apie Tėvynės Lietuvos, žengiančios Nepriklausomybės keliu, vargus ir bėdas, apie ryšius su gimtąja žeme. Buvo pareikštas pageidavimas, kad dažniau tokiomis istorinėmis progomis tautiečius aplankytų Vyriausybės, Seimo nariai, žinomi meno, kultūros, visuomeninių organizacijų veikėjai,

J.Dainis

PRIE ISTORINĖS VĖLIAVOS

Iš tų laikų, kai Nepriklausomybės ir Lietuvos trispalvės paminėjimas buvo laikomas "priešvalstybine veikla".

VAIVORYKŠTĖ

Tu tebesi, vaivorykšte, gyva:
Gražiausia rudens nuauksinta spalva.
Ją Baltijos švelniausiam smėlyje regiu,
Pribrendusiuos kviečiuos, pavargusiųos klevuos,
Dzūkijos pašilėlių pustomoj kalvoj tarp kadugių.

Kai Nemuno lankom nuplaukia šaltos srovės,
O saulės pirštai degina ledus.
Prasikala žolė, šlaitai atbunda. Vėl žaluma
Užliejusi svaigina, vėl juokiasi ir žaidžia toliuos,
Gaiviu midum nugirdydama mus.

Juk tu žinai, kokia gyvos širdies spalva,
Kaip verkia putinai ir kaip šermukšniai puošias.
Kaip žėri anglis, krosnį duonai kepti ruošiant,
Kaip dega lūpos mylimos,
Žadėdamos tik tavo būti.

Gyva, vaivorykšte, esi, kai po lietaus,
Po šėlsmo debesų, trankaus griaustinio,
Skaisčiom spalvom pabirusi laukuos, miškus išpynus,
Įkritusi į delnus ir širdin įsmigus,
Degi ir gaivini – tyros vilties nesenkantis šaltini.

Leonas GUOGA

1985 m. vasario 16 d.

Sesuo vyresnioji skautininkė Izabelė Jonaitienė mūsų skautams paskolino Lietuvos vėliavą, prašydama kad ji būtų pakabinta Kaziuoko mugėje. Vėliavos istorija yra ilga, tačiau čia paminėsime tik kelis įvykius. Ta vėliava buvo Rytų fronte. Po karo vienas karys ją atvežė į Vokietiją, į Lietuvių pabėgėlių stovyklą Šenfelde. Jis atidavė vėliavą lietuviams skautams, kuriems vadovavo majoras Antanas Jonaitis. Izabelė Jonaitienė vėliavoje išsiuvinėjo skautiškus ženklus bei įrašus.

Regensburge vyskupas V. Padolskis vėliavą pašventino o šventąsias Mišias atnašavo vyskupas V. Brizgys. A. Jonaičiui vadovaujant, Šenfeldo stovykloje prie tos vėliavos įžadus davė apie 150 skautų ir skaučių. Izabelė Jonaitienė rūpinosi tų skautų uniformomis.

Kovo 25 dieną suėjo lygiai 25 metai, kaip a.a. skautininkas majoras A. Jonaitis mirė Clevelande. Nulenkime galvas, prisimindami mirusį mūsų brolių.

V. Bacevičius

Prie vėliavos "Pilėnų" skautų tunto vyr. skautininkas R.Belzinskas ir skautas vytis T.Berzinskas

AMERIKOS LIETUVIŲ NAUJIENOS

LIETUVIŲ FONDO NUTARIMAI

LEIDŽIAMA "LIETUVOS KANČIŲ IR KOVŲ ISTORIJA"

Pasaulio lietuvių bendruomenės fondo KREIPIMASIS

Prieš trejus metus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondas kreipėsi į lietuvišką visuomenę per spaudą ir laiškais, prašydami lėšomis paremti didžiulį darbą – paruošti ir išleisti Lietuvos kovų ir kančių istoriją. Buvo numatyta šešioli-ka tos istorijos tomų.

Šimtas septyniasdešimt keturi tautiečiai iš Anglijos, Argentinos, Australijos, Austrijos, Brazilijos, JAV, Lietuvos, Kanados, Prancūzijos, Šveicarijos, Venecuelos ir Vokietijos greitai atsiliopė ir atsiuntė savo aukas. Spaudoje pasirodė pranešimai, straipsniai, laišakai, teigiami ir neigiami pasisakymai, kritika, patarimai ir paskatinimai. Kaip padėką už paramą buvo pažadėta be jokio atlyginimo įteikti rėmėjams kiekvieną knygą tuojau po jos išėjimo iš spaustuvės. Pažadą tęsėdami, rėmėjams ir redaktoriams siunčiame pataisytą, papildytą ir iš naujo perspausdintą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos Istorijos instituto 628-ių puslapių leidinį – "Lietuvos gyventojų trėmimai 1940 - 1941, 1944 - 1953 metais sovietinės okupacinės valdžios dokumentuose" (pirmasis šios knygos 448-ių puslapių leidimas 1994 metų pradžioje buvo sustabdytas). Daugiau paaiškinimų rasite siunčiamos knygos pradžioje. Ją galima įsigyti PLB Fonde, 1059 Maplegrove Drive NW, Grand Rapids MI 49504-3835 už 17.50 dolerių, o pridėjus persiuntimo išlaidas – už 20 dolerių.

Pasaulio Lietuvių Ben-

drumenės Valdyba (pirmininkas Bronius Nainys, Rimas Česonis, Vacys Garbonkus, dr. Petras Kisieličius, Baniūtė Kronienė, Milda Lenkauskienė, Paulius Mickus, dr. Vitalija Vasaitienė, Aleksas Vitkus ir PLB atstovas Lietuvoje Juozas Gaila) tęsia Lietuvos kovų ir kančių istorijos knygų rengimą ir leidimą. Spaudai jau paruošti trys kiti leidiniai. Tai Eugenijaus Grunskio "Lietuvos gyventojų trėmimai", Dalios Kuodytės "Lietuvos partizanų istorija dokumentuose" ir Juozo Starkausko "Lietuvos partizanų naikimas sovietiniuose dokumentuose". Jie bus spausdinami Lietuvoje, kai tik pavyks sutvarkyti visus techninius reikalus.

Lėšų, kurios skirtos Lietuvos kovų ir kančių istorijos darbams ir leidiniams finansuoti, telkimui vadovauja dr. Antanas Razma. Jam talkina PLB Valdybos vicepirmininkė Milda Lenkauskienė ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondas (pirmininkas – Vytautas Kamantas, išdininkas – Juozas Lukas, sekretorius – Kazys Laukaitis, direktoriai: dr. Petras Kisieličius, dr. Edmundas Lenkauskas, Jonas Treška ir teisės patarėjas Saulius Kuprys). Lėšos telkiamos ir knygos platinamos per PLB Fondą. Todėl visais Lietuvos kovų ir kančių istorijos reikalais prašom kreiptis aukščiau nurodytu adresu, telefonu 616-791-7333 ar faksu 616-791-7888.

Labai prašome Jūsų patikėjimo ir pritarimo.

Vytautas KAMANTAS

TAUTININKŲ SUSIRINKIMAS ST. PETERSBURGE

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos St. Petersburgo susirinkimas šaukiamas balandžio 30 d. (antradienį) 2:30 val. p.p. Lietuvių Klubu mažojoje salėje. Susirinkimo darbotvarkė:

1. Daktaro Danieliaus Degesio paskaita "Ar vitaminai ir mineralai apsaugo sveikatą?"

2. Pirmininko Juozo Šulaičio pranešimas apie skyriaus veiklą.

3. Skyriaus atstovų į

Tautinės sąjungos 24-ąjį Seimą rinkimai. Šis seimas vyks rugpjūčio 30-31 ir rugsėjo 1 dienomis Chicagoje.

4. Skyriaus einamieji reikalai, klausimai ir sumanymai.

Susirinkimui pasibaigus – kavutė su užkandėliais.

Tautinės sąjungos narių dalyvavimas - privalomas. Kviečiame atvykti ir jos veiklai prijauniančius mūsų telkinio tautiečius.

Skyriaus valdyba

Lietuvių Fondo 33-sis metinis narių suvažiavimas, įvykęs 1996 metų kovo mėnesio 30-ą dieną Pasaulio Lietuvių Centre Lemonte, Illinojaus valstijoje, išklausęs Lietuvių Fondo tarybos, patikėtinių tarybos, valdybos, kontrolės komisijos ir kitų komisijų bei įgaliotinių pranešimus, ir suvažiavimo dalyvių pasisakymus priėmė šiuos nutarimus:

1. Suvažiavimas dėkoja Lietuvių Fondo nariams už nuolatines aukas, didinant pagrindinį kapitalą, testamentų sudarytojams už palikimus Lietuvių Fondui, spaudai ir radijui už informacijas visuomenei. Jų dėka Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas peraugo aštuonių milijonų dolerių sumą. Suvažiavimas džiaugiasi 1995 metais gautais rekordiniais 907,873 dolerių įnašais ir dėkoja Lietuvių Fondo vadovybei, ypač Tarybos ir Valdybos pirmininkams Marijai Remienei ir Stasiui Barui bei jų talkininkams už jų pastangas pasiekti ir viršyti aštuonis milijonus dolerių.

2. Suvažiavimas pritaria, remia ir kviečia visus lietuvių padėti Lietuvių Fondo Tarybai ir Valdybai greitai pasiekti dešimties milijonų dolerių pagrindinį kapitalą, kad galėtų dar daugiau remti liutuanistinį švietimą, kultūrą,

jaunimą, aukštąjį mokslą ir kitus svarbius išeivijos bei Lietuvos reikalus.

3. Suvažiavimas pasisako, kad šiais metais LF Pelnos Skirstymo komisija ypatingą dėmesį kreiptų į išeivijos liutuanistinį švietimą, mokyklines priemones, knygas, mokytojų studijas ir paramą pačioms mokykloms.

4. Suvažiavimas taip pat pasisako, kad šiais metais LF Pelnos Skirstymo komisijos reikšminga pinigų dalis būtų paskirta lietuvių spaudai, radijui ir kitoms informacijos įstaigoms, nes jos buvo ir yra pagrindiniai visos lietuviškos veiklos palaikytojai.

5. Suvažiavimas pritaria lietuviško švietimo paramai Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose Lietuvoje, o taip pat ir kituose kraštuose už Lietuvos ribų, kur įsisteigė naujos Lietuvių Bendruomenės ir kurioms labai reikalinga mūsų parama. Žymiai didesnė parama reikalinga ne tik rytinėje Lietuvos dalyje, bet ir Seinų krašte, Mažosios Lietuvos Karaliaučiaus srityje.

6. Suvažiavimas pritaria Baltų Studijų programos steigimui Washingtono universitete Seattle, Washington, nes tai yra visus pabaltiečius jungiantis mokslo centras Amerikoje, ir prašo Lietuvių Fondo Pelnos Skirstymo komisiją skirti pakankamai lėšų

tos katedros steigimui.

7. Suvažiavimas dar kartą prašo visus lietuvius sudaryti testamentus, atidaryti bankuose "trust" sąskaitas bei kitais būdais dalį ar visą savo turtą palikti Lietuvių Fondui, kad jų įnašai bei palikimai ir toliau remtų išeivijos ir Lietuvos švietimą, kultūrą ir jaunimą.

8. Suvažiavimas pakartotinai prašo, kad visos lietuvių šeimos kviestų arba patys naujais Lietuvių Fondo nariais įrašytų savo vaikus, vaikaičius, giminaučius, ir Lietuvių Fondo stipendijas gavusius studentus, tuo užtikrinant amžiną jaunystę Lietuvių fondo ateičiai.

9. Suvažiavimas kviečia visus lietuvių ir organizacijas Lietuvių Fondo nariais įrašyti Lietuvos partizanus, Sibiro tremtinius, politinius kalinius ir visus tuos, kurie už Lietuvą visokiais būdais dirbo, kovojo, aukojosi. Tai būtų tam tikras jų įamžinimas ir jų pagerbimas, kuri mes galime atlikti išeivijoje. O jų vardu sudėtos mūsų piniginių aukos tarnaus ateities lietuvių kartoms.

Nutarimų Komisija:

Antanas Juodvalkis,
Vytautas Kamantas,
Algirdas Ostis,
dr. Antanas Razma,
dr. Jonas Valaitis

POPIETĖ SU LEOKADIJA IR JUOZU ŽVYNIAIS

Prieš 20 metų persikėlę į St. Petersburgą užtarnautam poilsiui, Lelė ir Juozas Žvyniai nenuleido rankų, bet ir toliau darbuojasi įvairiose lietuvių organizacijose. Per tuos du dešimtmečius puoselėdami gražius vienus su kitais sugyvenimo siekius jie nepamiršta mūsų Tėvynės Lietuvos reikalų. Vasario 29-ąją Žvyniai sukvietė savo draugus bei bičiulius į Lietuvių klubą. Susirinko arti 100 tautiečių pasisvečiuoti, pabendrauti ir pajusti malonumą būti tarp savųjų. Juk

ir jiedu visada dalyvauja draugų ruošiamuose susitikimuose.

Šiai puotai vadovavo rezisierė Dalila Mackialienė. Visiems susėdus prie gražiai papuoštų stalų, kun. Matas Čyvas sukalbėjo maldą. Lelė Žvynienė po sveikinimo susirinkusius pakvietė vaišintis. Išgerta taurė vyno už jų sveikatą ir padainuota "Ilgiausių, sveikiausių metų". Dalila Mackialienė paskaitė Antano Giedriaus linksmą humoristinį eilėraštį "Ta Pati" ir Jurgio Gliados "Siuntinė-

lis iš Amerikos", o Stasys Juozapavičius dar pridėjo savo sukurta šio baltiaus feljetoną.

Toliau sutuoktinius Žvynius sveikino Lietuvių klubo pirmininkas Albinas Karnius, Tautinės Sąjungos skyriaus pirmininkas Juozas Šulaitis, LB Socialinių reikalų pirmininkas Adolfas Armalis, buvęs Lietuvių klubo pirmininkas Antanas Gudonis. Klubo Kultūrinių popiečių ratelio pirmininkė Angelė Karnienė. Visi kalbėjusieji prisiminė Lelės ir Juozo gražiai atliktus ir dar atliekamus darbus šiame gausiame lietuvių telkinyje. Juozas Šulaitis pastebėjo, kad Tautinė Sąjunga jiems yra labai prie širdies, nes prieš 14 metų, jiems vadovaujant, įsteigtas skyrius ir šiandien yra veiklus. O Lelė Žvynienė – valdybos vicepirmininkė ir renginių vadovė su savo talkininkėmis palaiiko tradicijas ir visuose skyriaus renginiuose paruošia skanias vaišes.

Juozas Žvynys savo ir žmonos vardu jautriais žodžiais padėkojo visiems už apsilankymą, o juos sveikinuosiems – už gražius linkėjimus.

Juozas ŠULAITIS

AMERIKOS LIETUVIŲ NAUJIENOS

FOTO REPORTAŽAS IŠ KAZIUKO MUGĖS

Cleveland, Chicago

Clevelando lietuvių skautų organizuotoje mugėje sveikinimo žodį taria v.s. Vladas Petuchauskas. Šalia jo – I.Klimaitė, V.Bacevičiaus nuotr.

Kaziuko mugės Clevelande svečiai, iš kairės: LF atstovė Dalia Puškorienė, kun. Gediminas Kijauskas, kandidatavęs į JAV Kongresą Maurice Perkins ir "Vilties" draugijos vicepirmininkas dr. Viktoras Stankus. V.Bacevičiaus nuotr.

Kaziuko mugės Clevelande meninio pasirodymo belaukiant. V.Bacevičiaus nuotr.

Trys kartos Kaziuko mugėje Chicagoje: mama, dukra ir vaikaičiai. Iš kairės: dr. R.Variakojytė, J.Variakojis, Z.Juskevičienė ir J.Variakojienė

LIETUVAITĖ JAV DIPLOMATINĖJE TARNYBOJE

Nedaug turime lietuvių kilmės žmonių, kurie priklausytų JAV diplomatinei tarnybai. Čia norime supažindinti su viena iš šios tarnybos narių – Chicagoje gimusia bei augusia lietuvaitė Rūta Dainauskaite. Ji yra dukra dr. Jono Rimvydo Dainausko ir Virginijos Jūratės Elvikytės, tačiau diplomatiniam darbui pasirinkusi savo motinos mergautinę pavardę, dabar žinoma kaip Ruta D. Eivikis. Jos tėvai anksčiau kiek daugiau dalyvavo lietuviškoje veikloje. Bet joje ir šiandien dar labai veiklus, jau 90 metų slenkstį peržengęs jos senelis – istorikas, knygų autorius Jonas Dainauskas.

Rūta yra igijusi gana platų išsilavinimą ir turi du mokslinius laipsnius. Ji baigė politinius mokslus ir teisę. Viennerius metus ji dar studijavo prancūzų kalbą ir kultūrą Sorbonos universitete, Prancūzijoje. Kurį laiką Rūta, kaip užsienio prekybos teisės žinovė, dirbo advokate San Francisco mieste, Kalifornijoje.

Vėliau Rūta nusprendė pamėginti diplomatinį darbą. Atrankos keliu ji pateko į JAV Valstybės departamento mokyklą, kur yra ruošiami diplomatinės tarnybos žmonės. Šią mokyklą sėkmingai baigusi, ji tris metus praleido tolimojoje Australijoje, Canberros mieste. Šių metų pradžioje Rūta gavo kitą paskyrimą: šį kartą Europon, visai netoli savo tėvų gimtinės. Vasario mėnesio pabaigoje ji pradėjo dirbti konsule vizų reikalams JAV generaliniame konsulate Krokuvoje, Lenkijoje.

Rūta, kuriai dabar 33 metai, savo tėvų žemėje iki šiol dar nėra buvusi. Tačiau dabar, gyvendama netoli Lietuvos, ji turės progą palankyti artimus ryšius ir ją aplankyti. Gal ateityje jai pasitaikys galimybė ir dirbti JAV ambasadoje Vilniuje?

Palinkėkime šiai mūsų tautietei toliau kilti karjeros laiptais JAV diplomatinėje tarnyboje.

Trumpai iš Čikagos

Jonas Dainauskas, istorikas, aktyvus spaudos bendradarbis, neseniai sugrįžo iš Kalifornijos, kur praleido 15 dienų savo dukros namuose, esančiuose Los Angeles priemiestyje. Ten būdamas susitiko su vietiniais lietuviais, aplankė kelis didesnius renginius. Smagu jam buvo susitikti su artimaisiais bei kitais pažįstamais, patirti tenyškių lietuvių nuotaikas. J. Dainauskas apgailestauja, kad dėl šios atostogų išvykos turėjo praleisti tris šeštadienius ir negalėjo skaityti paskaitų Pedagoginiame Lituanistikos institute, kuriame jis tebedėsto istoriją.

Solistą Jona Vaznelį gražiai pagerbė Vilniuje leidžiamas "Muzikos barų" žurnalas – savo šių metų antrajame numeryje. Visą puslapį užėmusiame Irenos Mikšytės rašinyje sakoma, kad su svečiu iš Amerikos įvyko susitikimas Lietuvos muzikų draugijos Senjorų klube 1995 m.

gruodžio 15 d. Ten dalyvavo ir jo žmona Natalija bei sesuo Danutė. Kaip rašoma, J. Vaznelis daug papasakojo apie išeivių muzikinį gyvenimą, kalbėjo apie Čikagos lietuvių operą. Taip pat jis atsakinėjo ir į susirinkusių klausimus. Rašoma, kad atsisveikinant visus sugraudino V. Jakubėno daina pagal S. Santvaro žodžius, parašyta karo metais – "Į Vakarus..."

Anatolijus Šlutas, Amerikos lietuvių radijo valandėlės (ji girdima sekmadieniais, rytą nuo 7 val. per WCEV – 1450 AM stotį) šiemet mini savo 30 metų sukaktį prie mikrofono. Ilgą laiką jis buvo lietuvių televizijos programos vedėjas, o taip pat daug metų pašventė ir lietuviškoms radijo programoms. A. Šluto sukaktis bus paminėta šios valandėlės ruošiamoje puotoje, kuri įvyks gegužės 11 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Dar galima užsakyti vietas.

E. ŠULAITIS

"TAUPAI" - KETURIOS ŽVAIGŽDUTĖS

Bauerio finansinių tyrimų įstaiga su malonumu pranešė "Dirvai", kad Lietuvių kredito kooperatyvas "Taupa" jau antrą kartą nusipelnė keturių žvaigždučių įvertinimo. Toks apdovanojimas jai teko už puikius finansinės veiklos rezultatus praėjusiais metais. Finansi-

nių tyrimų įstaiga pažymi, kad "Taupos" rezervinis kapitalas pastoviai viršija 6% nuo jos turimų aktyvų.

Finansinių tyrimų firmos prezidentas P.A.Bauer pažymėjo, jog "Taupa" toliau stiprėja. Tai yra patikimas rodiklis, liudijantis, kad ši kredito įstaiga dirba puikiai.

LOS ANGELES VYRŲ KVARTETO TRISDEŠIMTMETIS

Iš kairės: R. Apeikytė, R. Dabšys, A. Polikaitis, B. Seliukas, E. Jarašiūnas

Tą trisdešimtmečio ne-nutrūkstančios dainos jubilių iškilmingai paminėti ir kvarteto koncertu pasigrozėti kovo 10-tos popietę į itin skoningai išpuoštą Šv. Kazimiero parapijos salę susirinko daugiašimtė šventiškai nusiteikusių svečių minia.

Iš savo 75 dainų ir 7 giesmių repertuaro, nepamainomai pianistei Raimondai Apeikytei akompanuojant, šiame jubiliejiname koncerte kvartetas pateikė publikai septyniolika populiariausių dainų, jas perduodami iki tobulumo išlavintais balsais ir itin maloniai nuteikiančia elegantiška, kartais pagal reikalą žaisminga scenine laikysena. Pirmoje koncerto dalyje parinkę jautrių, patriotinių, ašarą traukiančių kūrinių, antroje gi pažėrė romantiškų ir linksmų, privertusių publiką į taktą ploti ir net drauge uždainuoti.

Koncerto pabaigai prie kvarteto vyrų prisijungė ir jų muzikalūs atžalynas: Tadas Dabšys, Aurius ir Rimas Jarašiūnai, Linas Polikaitis ir prie pianino Rūta Seliukaitė – Wroblecky. Toks finalas sukėlė publiką ant kojų. Ji nesibaigiančiomis ovacijomis dar ilgokai neleido šiam prieš mūsų akis susikūrusiam "oktetui" nutilti.

Laikantis jau senokai atsiradusios koncertų tradicijos, dainavimas keletą kartų buvo pertrauktas kvarteto

narių pasisakymais. Pirmasis į publiką prabilo bosas Rimtautas Dabšys, savo linksmoje kalboje prisipažinęs, kad jie neprisimena, kada pradėjo dainuoti ir nežino, kada baigs. Šis prisipažinimas publikai, gal net susirūpinusiai ar tik girdėjusiai gaudus apie "paskutinį koncertą", be galo patiko ir buvo palydėtas garsiais plojimais. Baritonas Antanas Polikaitis savo žodyje glaustai perbėgo kvarteto trisdešimt metų kelią. Pirmasis muzikinis vadovas buvo kompozitorius Bronius Budriūnas, po to porą metų jam vadovavo muzikas Aloyzas Jurgutis. Jo pagalba kvartetas išleido dvi plokšteles. Jau per dešimt metų su kvartetu nuoširdžiai dirba pianistė Raimonda Apeikytė, kuri, kaip pasidžiaugė kalbėtojas, ne vien kantriai juos moko, puikiai akompanuoja, kuria ir aranžuoja jiems dainas, bet ir tinkamai papuošia pasirodymams scenoje. Muzikine interpretacija ir choreografija sumaniai rūpinasi jų ilgameitis bendradarbis aktorius ir režisierius Petras Maželis, o jo meniška ranka skoningai papuošia sceną.

Per tą trisdešimt metų kvartetas surengė 44 skelbtus ir spaudoje aprašytus koncertus Los Angeles mieste, be to daugybę mažesnių pasirodymų, kurie spaudon nepateko. Už Los Angeles ribų mū-

sų šaunusis ketvertukas koncertavo 43 kartus, aplankydamas beveik visus lietuvių telkinius Amerikoje, du kartus Toronte, Kanadoje ir vieną kartą Australijoje. Lietuvoje labai sėkmingai koncertavo 1989 ir 1991 metais, kur surengė devyniolika koncertų įvairiuose Lietuvos miestuose. Taip pat giedojo Vilniaus Katedroje, Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčioje ir Poezijos Pavasario programoje Šv. Jono bažnyčioje, kur poetui Bernardui Brazdžioniui buvo įteikta poezijos premija.

Programai pasibaigus kvarteto vadovas ir organizatorius, pirmasis tenoras prof. Emanuelis Jarašiūnas savo trijų kolegų buvo apdovanotas šmaikščiu, gražiai įvyniotu botagėliu.

Baigiamąjį žodį tarė ilgametis kvarteto rėmėjas ir šios šventės organizacinio komiteto pirmininkas Albinas Markevičius.

Programai pasibaigus prasidėjo pokylis. Puikioji mūsų šeimininkė Genovaitė Plukienė šį kartą pati save pralenkė, turtingai ir elegantiškai paruošusi puotai vaises. Ilgai šaudė šampano buteliai, skambėjo linkėjimai, vienur ir kitur susimetę balsingesni svečiai linkėjimus išreiškė daina. Lyg visai nepavargę, nenurimo ir kvarteto vyrai, vaikščiodami tarp stalų, pasikalbėdami, o retkarčiais drauge su svečiais ir dainą užtraukdami. Kaip jų nemylėti?

Trisdešimt užburtų ir mus užburiančių metų mielas Kvartetas džiugino, gaudino ir linksmo mus, po pasaulį išblaškytus, o dabar jau ir už geležinės uždangos buvusius. Ir per tuos trisdešimt metų jie labai puikiai ir pabrėžtinai apsiėjo vien liaudies ir mūsų kompozitorių kūriniais. Ačiū ir garbė jiems už tai.

Rūta SAKIENĖ

JAV LIETUVIŲ KARININKŲ SUAŽIAVIMAS

JAV Lietuvių kilmės karininkų antrasis metinis suvažiavimas įvyks balandžio 27-28 dienomis Bolling Air Force Bazėje, Washington, D.C. Jis prasidės šeštadienį – balandžio 27 -ą dieną, devintą valandą ryto.

Suvažiavimo tikslas: parengti veiklos projektus, kurie padėtų Lietuvos kariuomenei toliau stiprėti. Aptarsime kariuomenės struktūrą, strategiją ir NATO narysę.

Kalbėtojų tarpe bus pulkininkas R. Kilikauskas, dirbęs Lietuvoje tris metus; pulkininkas Vigelis, neseniai grį-

žęs iš Lietuvos ir pulkininkas leitenantas Donatas Skučas, kuris dabartiniu laiku dirba patarėju Krašto Apsaugos Ministerijoje. Numatyta, kad dalyvių tarpe bus dr. Laima Andrikienė, Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto narė, atstovai iš JAV Užsienio ir Krašto Apsaugos Departmentų bei Lietuvių organizacijų.

Registruoja ir žinias apie šį suvažiavimą teikia pulkininkas Romas Kilikauskas. Tel. (703) 323-6764, faksas: (703) 323-0968.

"LIETUVOS" ANSAMBLIO GASTROLIŲ TVARKARAŠTIS

Iškilusis Lietuvos tautinio meno ansamblis "Lietuva" šių metų lapkričio mėnesį atvyks į JAV. Numatyta ansamblio gastrolių programa yra tokia:

Koncertų rengėjai ir atsakingieji asmenys

Lapkričio 8 d. atvykimas į New Yorką	
" 8-9 New York	– Laisvės Žiburio radijas Romas Kezys 718-423-6161
" 9-13 Boston	– Jungtinis organizacijų komitetas Gintaras Čepas 617-330-8104
" 13-16 Cleveland	– LB Clevelando apylinkės valdyba Ada Stungienė 216-256-4906
" 16-20 Detroit	– LB Detroito apylinkės valdyba Nijolė Zelwinder 810-373-9017
" 20-24 Chicago	– Dienraštis "Draugas" Vaclovas Momkus 312-925-6193
" 24-25 kelionėje	
" 25-28 St. Petersburg	– Lietuvos Vyčių 147 kuopa Antanas Gudonis 813-360-4388
Lapkričio 29-gruodžio 3d. – Washington / Baltimore	– LB Washington apylinkės valdyba bendradarbiaudama su Lietuvos ambasada Dr. Arūnas Šlekys 301-428-5502

Kelionės koordinators – Romas KEZYS

"Lietuvos" ansamblis norėtų pasirodyti ir kitose vietose, pavyzdžiui, universitetuose arba TV programose. Ten, kur tokie pasirodymai pasitarnautų lietuviškai reprezentacijai, ansambliciai sutiktų koncertuoti ir be honoraro. Transportu pasirūpintume.

TRISDEŠIMT KETVIRTASIS

"Dirvos" novelės Konkursas

DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1996 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvius rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kuriame kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridėdama užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Žiuri komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

Iš kairės: R. Dabšys, T. Tabšys, A. Polikaitis, R. Seliukaitė-Wroblecky, P. Maželis, R. Apeikytė, B. Seliukas, R. Jarašiūnas, E. Jarašiūnas ir A. Jarašiūnas

Apple kursams artėjant**APPLE KONFERENCIJA
CLEVELANDE**

Konferencija įvyko kovo 30-31 dienomis Dievo Motinos parapijos konferencijų salėje. Joje dalyvavo 23 APPLE draugijos nariai ir rėmėjai, tarp kurių net 19 buvo iš kitų Amerikos vietovių, atstovaujančių 10 skirtingų Amerikos valstijų. Ši grupė sudaro apie 30 proc. važiuojančių į Lietuvą APPLE programos dalyvių, iš kurių didesnę pusę sudaro amerikiečiai, t.y. neturintieji savo genetinių šaknų Lietuvoje.

Neseniai grįžę iš Lietuvos JAV Lietuvių bendruomenės atstovai pasakojo, kad aptariant užsienio organizacijų įnašą į Lietuvos gyvenimą, ypač teigiamai įvertintos trys institucijos: šeštadieninių mokyklų tinklas užsienyje, Atviros Lietuvos fondas ir APPLE draugija. Vaiva Vėbraitė pranešė, kad Tautos Fondas New Yorke paskyrė \$20,000 paramą 1996-ųjų metų APPLE programai. 8,000 dolerių yra skiriama mokytojų centro įkūrimui Rytų Lietuvoje. Viena iš siūlomų vietovių yra Švenčionių Žemaitės lietuviškoji mokykla. Tame rajone lietuviai sudaro apie 40 proc. gyventojų.

Clevelando konferencijoje buvo aptarti vasaros seminarų planai, numatyti,

kokias temas tikslinga giliau panagrinėti su šiuose seminaruose dalyvaujančiais Lietuvos mokytojais.

Clevelando konferencijos dalyvė Myra Goodwin papasakojo, kad APPLE lektoriai, grįžę į Ameriką po seminarų Lietuvoje, palaiko ryšius su ten gyvenančiais savo kolegomis ir asmeniškai iniciatyva plėtoja įvairiašakę veiklą. Myra savojoje North Carolina valstijoje surado stetoskopą, kurių vertė – \$18,00 ir juos padovanojo Lietuvos vaikų ligoninėms. Jos parapijos nariai renka įvairius vaistus, gaunamus be receptų, ir siunčia juos našlaičių įstaigoms. Pati Myra Goodwin per mokslo metus siunčia į Lietuvą literatūrą specialiosios pedagogikos klausimais. Myros kolegė – muzikos mokytoja Katie Hoyle atsiveža iš Lietuvos du sergančius vaikus, kuriuos gydys Amerikos daktarai. Dave Keith savo lėšomis nuvežė kompiuterį į Kėdainius. Daug kitų kolegų atlieka įvairius papildomus darbus, niekam apie juos nesigarsindami. Tai yra tiesiog jų pastangos padėti kraštui, kurį jie pamilo.

Irena
GEDRIS-
GIEDRAITIENĖ

Iš kairės: Julius Veblaitis, Giedrė Stankūnienė, Emilija Sakadolskienė ir Vaiva Vėbraitė-Gust

**Šiauliai - Cleveland
"AUŠROS" MUZIEJUS**

Olga ČAPIENĖ

Pirmasis Šiaulių "Aušros" muziejaus pastatas 1928 metais. Nuotrauka iš muziejaus fondų

O TU – JAU SENAS, JAU PENSININKAS

Los Angeles Pensininkų klubo valdyba. Iš kairės, pirmoje eilėje: pirmininkė D.Kaškelienė, vicepirm. Bronius Stančikas, sekretorė S.Šakienė antroje eilėje: vicepirm. Č.Norkus, renginių vadovė Ona Deveikienė, išdininkas Juozas Katilius

Gal kartais tokie žodžiai skamba su gailėsčiu ar net gedulingai, lyg pensininkas jau būtų "nurašytas". Bet...

Pokario metais staiga padaugėjo jaunimo. Kareiviai sugrįžo namo, Amerika išaugo, atvykus įvairių tautybių išeiviams. Atvyko ir daug lietuvių. Mes buvome jauni, pilni energijos, jutome laisvę ir troškimą kurti naują gyvenimą. Dirbome sunkiai, bet ištvermingai. Žinojome dolerio reikšmę, o Amerikoje net žmogus buvo vertinamas pagal dolerių kiekį. Lietuviai mokėjo taupyti, jau savo nuosavyse namuose augino ir išleido į mokslus vaikus. Prarastos Tėvynės ilgesys ir tautinis išdidumas vertė dirbti savo tautinei kultūrai, steigti lietuviškas mokyklėles ir jas išlaikyti. Bažnyčioje skambėjo lietuviškos giesmės, augo chorai, teatrai, tautinių šokių grupės ir net labai išgarsėję ansambliai. Gražiabalsiai solistai išgarsino lietuvių operą. Įvairios organizacijos judino tautinę veiklą, klubeno Washingtono politikų duris.

Kovojanti tauta, anot Vyduo, išnirio iš kalėjimo, savo gaivališkumu ir drąsa nustebinusi pasaulį. Aukos, fondai, šalpos nualintan kraštui dar labiau apjungė išeiviją. Nebuvo pamirštos ir giminės.

Bet va, kur tas laikas taip greit nulėkė? Nepajutom, kaip galvos nubaltavo ar nupliko, kūno formos jau į kitokius laukus nuklydo ir, jei plaukai nebūtų nudažyti, bažnyčios maldininkai primintų Lietuvos žemę Kalėdų metu. Laiko nei sulaikysi, nei pavysi. Metų skaičius net nenorint padidėjo. Ir štai: – "Vaje, kaip tu pasenai..."

Kovo 11-oji Šiaulių muziejininkams – ypatinga šventė. 1923 metais tą dieną Šiaulių apskrities savivaldybė įkūrė "Aušros" muziejų ir, minėdama pirmojo lietuviško laikraščio 40-metį, pavadino jį tuo pačiu vardu. Šiandien tą datą minime ir kaip Lietuvos nepriklausomybės graži-

"Ale kaip ji susiraukšlėjo ir nutuko..."

"Pensininkai..."

Palaukite, bet juk tikrovė yra kitokia. Pensininkai švyti daugelio metų patyrimu, rūpinasi savaisiais ir tėvynainiais, dirba šalpos organizacijose, po pamaldų pardavinėja kavą, sumuštinis, pyragėlius, kepa blynus ir raito ausiukes, kad tik pagelbėtų varganai Tėvynei. Pensininkai turi daug kalbų: apie ligas ir blogus daktarus, apie gražiausius pasaulyje anūkus, apie keliones į tėviškę (o išpūdžiai – gausūs, bet ne visada jaukūs), apie rūpestį, kaip surasti turtingą našlį, kad anūkeliams pinigėlių liktų. Aišku, ir jaunystės prisiminimai randa vietą. Tiesa, pensininkas jau nebegali tiek nugerti, bet apetitas tai tikrai nesumažėjo. Mažiau dieglių turintis dar ir polkutę pasimandruodamas sutripta.

Pensininkas dar turi visokeriopos jėgos. Tai rodo įvairūs pensininkų klubai. Štai toks pensininkų-vyresniųjų tautiečių klubas klesti ir Los Angelėje, ypač kai rūpestingai dirba ir darbus planuoja valdyba, kurios didesnę dalis – darbščios moterys. Jų veiklai, išskyloms padeda ir netoli esąs auksinis miestas – Las Vegas.

Tenka prisiminti vieną iš linksmiausių popiečių, į kurią sugužėjo virš dviejų šimtų pensininkų ir svečių. Stalai papuošti, vyno taurės žiba, iš virtuvės sklinda lietuviškų valgių kvapas. Jau net ir seilę reikia nuryti. Su tikru nuoširdumu pirmininkė Danutė Kaškelienė padėkoja susirinkusiems ir praneša, kad atsiradęs pelnas bus panaudotas Lietuvos seneliui tremtiniui –

vežimėliui ir vaistams nupirkti. Nebuvo jokių pagarbių viens kito pristatinėjimų, tuščių po sceną vaikščiojimų ir savimi pasigėrėjimų. Įdomiai programai vadovavo "linksmų plaučių" populiarusis pensininkas Bronius Seliukas. Na, ir pratrūko jo pokštai, istorijos ir nutikimai, o nuoširdus juokas net salės sienas drebino. Jis davė pažadą, kad kitoje popietėje "sveikatos sumetimais" svečiai bus pavaisinti skania Barakūdų žuvimi. Scenon atvykusios trys sesutės Grikavičiūtės, pritariant vienai jų gitara, "gaudžiai malonias dainas dainavo". Jų dainavimas nuoširdžiai atskleidė dainos turinį ir melodiją. Įvairių nuotakų ir ritmų dainos gražiai skambėjo. Sesutės Grikavičiūtės susilaukė palankaus priėmimo.

Bronius Seliukas

Valgyta, ragauta vynelio, linksmi šnekučiuotasi. Juokas, dainos ir muzika praskaidrino metų išbraižytus veidus, užmarštin nudangino rūpesčius ir kur nors išimetusius dieglius. Kai jau kvepėjo kava ir gomurį jaudino pyragaičiai, prasidėjo loterija. Dovanų netrūko. O jų tarpe buvo ir Lietuvoje gražiai išsautas moteriškas tautinis rūbas.

Popietė baigėsi, bet pensininkai ir jaunesnieji dar ilgai postringavo, šnekučiavosi, truputį ir "papletkavodami". Matant tiekios žmonių švytinčius veidus, švytėjo ir valdybos narių veidai džiaugsmu, kad popietė pasisekė. Pinigų užteks ir vežimėliui, ir vaistams.

Ne, pensininkai amžium turtingi, bet neseni. Turi dar daug jėgos darbui.

Petras MAŽELIS,
jau seniai pensininkas,
bet dar režisuojantis

gimo iniciatorius ir ilgametis globėjas buvo teisininkas Feliksas Bugailiškis. Jis kartu su kitais šviesuoliais bendraminčiais K. Bieliniumi, A. Povyliumi, K. Šalkauskiu ir K. Venclauskiu sunkiais Lietuvai laikais rūpinosi savo krašto kultūra

(Bus daugiau)

"Aušros" muziejaus stei-

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Bolševikmečiu gauti laišką buvo nemaža naujiena. Nevysi praspūdavo pro cenzūrą. Dabar reikalai gerokai pasistūmėjo į priekį. Laiškų turinys įvairus. Jeigu laiškas iš tokio, kuris turėjo gerą tarnybą, važinėjo atostogų į Krymą, Kaukazą, nekalbant jau apie Palangą, tai tokio laiškas – gana liūdnokas. Rašo:

Jau prasideda pagaliau pavasaris. Dieną tirpsta sniegas. Balos dar nedidelės. Galima perbristi. Bet rytoj žada didelį tirpimą, tad reikės ieškoti laivelio arba kelti plaustą iš kokio stalo. Sniego kalnai. Prie stogų kabo varvekliai. Jau penki žmonės sužeisti nuo krintančių varveklių. Gedimino prospektas buvo uždarytas, o pėstiems liepta vaikščioti viduriu gatvės, kad krintantys ledai neužmuštų.

Ta proga prisimena sniego griūtis Chicagoje. Miesto merė, nesugebėjusi tvarkytis, nebuvo išrinkta. Populiariai praminta "snieguole", ji prarado savo vietą. Manychiau, kad ir bolševikmečiu snigo, ir krito ledo varvekliai, tik niekas nedrįso išsižioti, nes būtų pakliuvęs į Sibirą, kur sniego-dar daugiau. Skaitykime toliau:

Šiomet užkėlė kainas už šildymą. Daug kam, užmokėjus už šildymą, nebelieka maistui. Mūsų valdžia baigia subankrutuoti, jau seniai algų laiku nemoka, o dabar ir pensijas užlaiko.

Gana keista skųstis sava valdžia! Juk laiško autorius priklausė valdančiajai komunistų partijai ir, be abejo, balsavo už dabartinius gerai iš ankščiau pažįstamus.

Rašai, kad tau patinka Landsbergis. Mes apie jį kitokios nuomonės. Jis dėstė mokslinį komunizmą. Iš tų persivertėlių išeina labai uolūs atsivertėliai. Jis, būdamas muzikantas, norėjo pertvarkyti ekonomiką ir mat kas iš to išejo. Gavosi griuvėsiai.

Tikrovė yra ta, kad ekonomika griuvo ne Landsber-

Vladas Vijeikis

gio dėka, kuris taip trumpai buvo ir net ne prezidentu, bet Brazausko sėbrų nežabotomis pastangomis kuo daugiau pasigrobti turto. Laiške neminimas Brazauskas. Mat jis yra iš tos pačios kompanijos. Landsbergis kaltas. Mat jis "dėstė komunizmo teoriją", bet Brazauskas – švarus, nors jis buvo pats didžiausias komunistų partijos vadys Lietuvoje. Landsbergis sugebėjo viską suardyti per labai trumpą laiką. O kaip Brazauskas, kuris valdo daug ilgiau ir su daug didesnėmis galiomis?

Pas mus lankosi turtuoliai, kurie nori pirkti mūsų butą. Žada didelius pinigus, už kuriuos gali gauti 3 butus kitame rajone. Bet mes laikomės. Mažoji dalis žmonių pralobė iš nešvarių biznių ir mano, kad viską nupirksi už pinigus.

Laiške nesakoma, kas tie – nešvariai pralobę. Taigi tie patys – buvę komunistai, kurie kartu ranka rankon dirbdami su dabartine valdžia,

fantastiškai turtėja.

Savo pinigus gali prakišti kokiame nors bankrutuojančiame banke. Jau daug žmonių prarado savo kapitalą, norėdami praturtėti. Ar ne geriau nieko neturėti?

Tikrai, ar ne geriau nieko neturėti? Taip, kaip aiškino komunistinė teorija. Tik laiško autorius ne taip gyveno.

Taip ir galvoja buvę politikieriai, biurokratai, kurių taip daug buvo prigaminata. Dabar, kada neužtenka partinio bilieta, bet reikia dirbti, juos panika pagauna.

Laiško rašytojas – pensininkas. Tad nenaudingas dabartinei valdžiai ir negauna tų privilegijų, kuriomis gausiai apdovanojami buvę komunistai. Jis mieliai grįžtų į "senus gerus laikus". Nesvarbu, kad tūkstančiai buvo grūdami į Sibirą, žudomi, kankinami. Jam buvo gerai komunistų partijos pavėsyje. Skundžiasi savo sunkia burtimi. Bet tikrumoje jis tik lygina su anais laikais, kada gyveno žymiai geriau, negu kiti. O dabar reikia susilyginti. Baisenybė. Landsbergis kaltas.

PO 24 METŲ

Edvardas Šulaitis

Lietuvių Opera Chicagoje yra tam tikras fonomenas. Tai vienintelis operinis kolektyvas šiame krašte, kuris yra susidaręs vienos tautinės bendruomenės pagrindu. O kitas retas reiškinys – tai šio kolektyvo užsispyrimas ir patvarumas, nes kiti mūsų kultūriniai junginiai nesugebėjo taip ilgai išsilaikyti.

Kuomet 1972 metais buvo statoma ši opera, atskira knygute išleistas operos libretas (autorė Bronė Buivydaitė). Jos pradžioje tilpo ir kompozitoriaus Vlodo Jakubėno rašinys apie šią operą ir jos autorių. Rašinyje sakoma, kad Kazimieras Viktoras Banaitis, žymaus tautinio atgimimo veikėjo ir Nepriklausomybės Akto signataro Saliamono Banaičio sūnus yra vienas iš žymiausių lietuvių kompozitorių. Šiomet kaip tik minime šimtmetį nuo jo gimimo. Šiai sukakčiai prisiminti statoma "Jūratės ir Kastyčio" opera Chicagoje ir Kaune.

Reikia pasakyti, kad pir-

masis "Jūratės ir Kastyčio" pastatymas Chicagoje susilaukė 4 spektaklių ir buvo gana gerai įvertintas. Šį kartą yra ruošiamasi operą parodyti tik 2 kartus, nors salės dabartiniuose spektakliuose bus žymiai didesnės. Jose telpa apie 2,500 žmonių. Taigi visi tie, kurie tik norės, galės grožėtis šia lietuviška opera. Jau kuris laikas yra platinami bilietai, kuriuos galima įsigyti asmeniškai, apsilankant "Seklyčioje". Šį kartą operos pastatymui talkina Kauno Muzikinis teatras. Premjera Kaune įvyko kovo 16 d. Iš Lietuvos į Chicago atvyksta apie 60 žmonių, kurie čia darys viską, kad ši opera ir Chicagoje nuskambėtų kuo geriau. Atvažiuos ne tik 5 solistai ir trys meno vadovai, bet ir 8 balerinos, 4 pirmieji tenorai ir visas 37 asmenų orkestras. Kaip pareiškė Lietuvių Operos valdybos pirmininkas Vytautas Radžius, pigiau atsivežti orkestrą iš Lietuvos, negu jį samdyti iš vietinių unijos orkestrantų.

J. Geniušas,
DirigentasG. Žilys,
RežisieriusJ. Malinauskaitė,
DailininkėR. Sokas,
ChormeisterisA. Gaiziūnienė,
Rūtelė

LIETUVIŲ OPERA

40-sis sezonas

BANAČIO

opera

JŪRATĖ IR KASTYTIS

1996 m. balandžio 20 d., 7:30 val. vakaro

ir

balandžio 21 d., 3:00 val. po pietų

MORTON AUDITORIJA

2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL

Bilietai gaunami SEKLYČIOJE

2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629

Parterioje — \$35 ir \$25, balkone \$30, \$20, \$15

Spektaklio dieną — prie įėjimo į salę.

Paštu bilietai užsakomi, siunčiant čekį šiuo adresu:

Lithuanian Opera Company

7013 S. California Ave.

Chicago, IL 60629

Kviečiame visus ir iš visur į lietuviškosios

kūrybos šventę!

S. Martinaitytė
JūratėV. Noreika,
KastytisM. Momkienė,
RūtelėA. Stempužienė,
MotinaG. Maciulevičius
TėvasV. Momkus,
TėvasB. Sodaitytė,
MotinaM. Motekaitis,
Akompaniatorius

MECENATAS SIMAS KAŠELIONIS

(Pabaiga)

1978 metų gruodžio pabaigoje straipsnio autorius ir jo žmona aplankė Simą Kašelionį. Nuotraukoje matome mecenatą, rodantį skaudantį petį.

Simas Kašelionis savo testamente įrašė, kad "Dirvos" novelės konkurso laimėtojai būtų premijuojami iš paliktųjų po jo mirties sumų.

Velionio Simo troškimas, kad kiekvienas lietuvis privalo išlikti lietuviu. Mes esame negausi tauta, todėl kiekvieno pasiryžimo tikslas privalo būti tarnavimas savo tautai vienokiu ar kitokiu būdu ir meilė gimtajam kraštui. Simas visada buvo kuklaus elgesio, neiškalbus, bet jo lietuviška širdis nuo pat gimimo plakė tautiniu pulsu. Neturtingų sodiečių sūnus nepaprastai mylėjo gimtąją Džukiją ir visą Lietuvą, jos žmones, būdą ir tautosaką.

Mecenatas Simas Kašelionis sugebėjo plačiausiai atverti tuos žmogaus šykštumo šarvus, kuriais kiekvienas mūsų daugiau ar mažiau esame apsidengę. Manau, kad jis yra vertas ne tik Mecenate, bet ir Mecenatų Mecenate titulo.

Nesigyrė, nesigarsino

Visą gyvenimą išgyvenęs viengungiui, gal buvo prisirišęs prie istorijos, romanų ir prozos deivės Klejos ir vykdė jos norą – teikti literatūros kūrėjams paramą... Kai Mecenas Simas lankėsi Los Angeles mieste, asmeniškai įteikdamas laureatams premijas, jis viešėjo mano namuose. Atvirame pasikalbėjime jis atskleidė savo praeities gyvenimo skraistės kraštelį, pasisakydamas, kad

ko ryšiai su juo ilgainiui visiškai nutrūko, nes keitėme gyvenamąją vietą, vėl grįžome į Kaliforniją, kurioje gyvendamas buvau laimėjęs tris "Dirvos" novelės premijas.

Grįžęs Kalifornijon įsitikinau, kad čia geriausiai sekasi man laimėti konkursus... Čia geriausia vieta kūrybai.

Liks atmintyje

O Mecenasas Kašelionis vis tęsė premijų teikimą. Tik iš spaudos sužinojau apie jo mirtį ir tik tada patyriau, jog buvome vienmečiai – Simas tik apie du mėnesius vyresnis už mane. Deja, niekam negalėjau nusiųsti užuojautos, nes jokių giminių svetimoje žemėje jis neturėjo. Kokia liga jį nugalėjo, nežinau. Mirė 1986 m. liepos 16 d. Floridoje.

Toji 1969 metais buvusi trumpalaikė atvanga su Mecenate buvo tokia miela, bet liko jos tikrai prisiminimai...

liko nevedęs dėl to, jog mylėjo vieną Lietuvos laukų dukrą ir net buvo pasiruošęs eiti su ja prie altoriaus. Bet pirmojo bolševikmečio metais ši mergina buvo išvežta ir jos likimas iki pat Simo mirties nebuvo jam žinomas. Tai įrodo jo būdo stiprumą, pastovumą ir ištikimybę, nes nebuvo pasirinkęs kitos ir liko jai ištikimas iki savo mirties, pasilikęs atmintyje tik jos praeities atvaizdą. Jis įrodė meilę ir ištikimybę Tėvynei, mylimai moteriai, o savo lėšomis įrodė meilę mūsų literatūrai ir jos kūrėjams. Viską Mecenasas Simas tyliai nešiojosi savo sėloje.

Savo gyvenimo laisvalaikius Simas leisdavo su meno, literatūros arba muzikos žmonėmis. Gyvendamas Chicagoje bendravo su buvusiu baleto šokėju Simu Velbasiu ir jo žmona soliste Ale Kalvaityte. Taip pat artimai draugavo su feljetonistu Albinu Valentinu ir su muziku Antanu Kalvaiciu.

Po savaitės svečiavimosi pas mus išlydėjome Simą į geležinkelio stotį (jis bijojo skristi lėktuvu) ir nuo to lai-

SPORTO ŽINIOS JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Kaip jau esame pranešę, Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks gegužės 25-26 dienomis Toronte, Ont. Jas vykdys ŠALFASS-gos krepšinio komitetas, kuriam talkinauja Toronto PPSK "Aušra" ir LSK "Vytis". Organizacinio komiteto pirmininkas yra ŠALFASS-gos krepšinio komiteto pirmininkas Rimas Miečius, o varžybų komitetui pirmininkauja jo pavaduotojas Andrius Klimas.

Pagal pirminės registracijos duomenis, varžybos vyks šiose klasėse: berniukų B, gimusių 1980-81 metais, berniukų C, gimusių 1982-83 metais, berniukų D, gimusių 1984-85 metais, berniukų E (gimusių 1986 metais ir jaunesnių) bei mergaičių C (1982 m. gimimo ir jaunesnių). Taip pat yra numatomos ir "molekulių" – F klasės

(1988 m. gimimo ir jaunesnių) parodomosios Co-Ed tipo varžybos, kuriose mergaitės ir berniukai žaidžia kartu.

Dalyvauti kviečiame visus Lietuvių sporto klubus ar kitokius junginius, dalyvavusius šiemetinėje ŠALFASS-gos narių registracijoje. Jaunesniųjų klasių žaidėjams leidžiama žaisti ir vyresnėse klasėse, jei tik įmanoma suderinti varžybų vietą bei laiką. Mergaitėms leidžiama žaisti berniukų komandose.

Galutinė komandų registracija – iki gegužės 1 d. šiuo adresu:

Mr. Rimas Miečius, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada. Tel. 416-234-0878. Faksas: 416-234-8506. Papildomai galite kreiptis į Andrių Klimą, tel. 416-245-7210.

MARATONO RŪPESČIAI

Rimas Gedeika

Ir vėl šeštadienis! Dar tik penkta valanda ryto, o radijas ragina keltis. Ruošiamės Bostono maratonui. Vaziuojame į treniruotę – lietus pila kaip iš kibiro, pučia vėjas, šalta. Jaučiau, kad temperatūra krinta, ant kelio blizga ledas. Šiandien reikės nubėgti 20 mylių.

Pradedu treniruotę. Nubėgu 10, netrukus jau 15 mylių. Sustingęs nosis, antakiai, akiniai jau apšalo, o aš pats visas – šlapias. Jau nubėgau 19 mylių! Prieš akis kalnai, vos pakeliu kojas. Šiandien užtenka – aš nugalėtas. Grįžtu namo ir skambinu kolegai Petriui Vainiui. Klausiu jo: "Na, tai kaip pačiam pasisekė?" Sako, kad ne taip. Keliai skauda, vos nubėgo septynias mylias.

Abudu mes bėgam kaip pamišę, nes suprantam, jog

už dviejų savaitių visa šita kancija pasibaigs. Esame pasiryžę balandžio 15 d. nubėgti visą Bostono maratoną, t.y. 26,2 mylias. Tai pažadėjome visiems, sudėjusiems aukas padėti Lietuvos olimpinei rinkinei. Jau pasiekėme daug, bet dar liko nebaigtų uždavinių. Norime, kad kiti Lietuvos sportininkai sėkmingai dalyvautų Bostono maratone ir Atlantoje, kad jiems nereikėtų vargti dėl lėšų stokos.

Atkreipkime dėmesį į šiuos faktus:

1. Romas Sausaitis 1995 metais nubėgo maratoną per 2 val. 14 min. ir 30 sek. Tai geriausias pasaulyje rezultatas jo amžiaus grupėje (40-ties metų ir vyresnių)! Bostono atletų asociacija (Boston Athletic Association) priskyrė Romą prie taip vadi-

namo "bėgikų elito" (elite runners) ir tikisi, kad Romas atbėgs vienas iš pirmųjų.

2. Stefanija Statkuvienė praeitais metais nubėgo maratoną per 2 val. 28 min. 43 sek. Tai vienas iš geriausių rezultatų (dvilakta vieta) pasaulyje. John Hancock bendrovė – svarbiausia Bostono maratono rėmėja pakvietė Stefaniją dalyvauti bendrovės komandoje ir atstovauti šią kompaniją Bostono maratono metu.

3. Rimantui Jakelaičiui nubėgti 26,2 mylias – menkinėkis. Tai ilgą distanciją bėgimo specialistas. Daug kartų yra dalyvavęs 100 mylių lenktynėse, o pernai laimėjo Vilniaus maratoną.

(Bus daugiau)

LINAS VYŠNIONIS

Advokatas Tel: (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts. OH 44143

STRONGSVILLE TRAVEL

Tel. (216) 238-6878
Fax (216) 826-1241

Aviabilietai į Lietuvą, Amerikos ir Europos šalis. Prieinamos kainos! Bendradarbiaujame su visomis avialinijų kompanijomis. Bilietai pristatomi į namus.

Žvaigždutė Motiejūnienė (216) 289-0608

Bendrovės dalininkė - Gražina Kudukienė

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.

Komerčinės siuntos pagal susitarimą. MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39,- iki \$98,-

Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

IRQ Computer Consultants

Orientuojamės į smulkių ir vidutinių verslų konsultuojame su kompiuteriais ir programine įranga susijusiais klausimais. Pateikiame kompiuterinę techniką pagal kliento poreikius ir pageidavimus.

Hardware • Software • Upgrades • DOS Windows • Macintosh • OS/2 • Networks Databases • Internet Setup • Web Pages

Linas Muliolis Gregory Higley
(216) 558-7919 (216) 982-2530

CLEVELANDE ir apylinkėse

EKSKURSIJA Į PITTSBURGĄ

Vytautas Staškus

Clevelando Pensininkų klubas rengia ekskursiją į Pittsburghą ir kviečia dalyvauti šioje išvykoje. Ekskursijos data - gegužės 30 d. Kaina vienam asmeniui - tik \$36. Į šią sumą įeina išlaidos kelionei į Pittsburghą ir atgal su Deluxe Motorcoach bei miesto apžiūrėjimas su palydove.

Ekskursijos metu pamatysime Golden Triangle, PPG Place, tautybių kambarius universitete (lietuviai turi įsirengę labai gražų kambarį), Duquesne Incline ir Observation Deck, iš kurio

galima pamatyti visą miestą, pasigrožėti daugybe tiltų.

Pittsburgo Lietuvių klubo pirmininkas V.A. Jucius pakvietė ekskursijos dalyvius į klubą pietums - susitikimui su ten gyvenančiais lietuviais. Taip pat aplankysime atnaujintą 19-ojo šimtmečio Allegheny Brewery, kuris yra įrašytas į National Register of Historic Places.

Norinčius dalyvauti šioje ekskursijoje prašome užsiregistruoti pas V.A. Staškų, tel. 486-2475. Paskubėkite: vietų skaičius - ribotas.

RENGINIAI

SKELBIMAI

REKLAMOS

RENGINIŲ KALENDORIUS

• BALANDŽIO 13 d. šeštadienį - Kauno choro "Leliūmai" koncertas - rengia Ateities klubas.

• BALANDŽIO 14 d. Ateitininkų Šeimos šventė
• BALANDŽIO 14 d. - ATVELYKIO STALAS Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 ryto

• BALANDŽIO 27 d. šeštadienį - Los Angeles teatro spektaklis - "TRYSMYLMOS". Rengia vyr. skaučių Židinys.

• BALANDŽIO 28 d. 11:45 v.r. Lietuvių Bendruomenės metinis susirinkimas Dievo Motinos parapijos svetainėje.

• GEGUŽES 27 d. - Memorial Day: apeigos, Mišios, pusrūčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-as postas Šv. Jurgio parapijoje 8:30 ryto.

• BIRŽELIO 16 d. sekmadienį - Tragiškų birželio mėnesio įvykių minėjimas. Rengia Clevelando Baltų komitetas.

• LIEPOS 14 d. - Šv. Jurgio

parapijos gegužinė. Pradžią 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.

• LIEPOS 21-mą dieną - Pensininkų GEGUŽINĖ!

• RUGPJUČIO 17 d. 6:00 v.v. - Lietuvių Kultūrinių Darželių vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH

• RUGSĖJO 28 d., šeštadienį - Tradicinis Baltų draugystės vakaras Latvių salėje. Rengia Clevelando Baltų komitetas.

• SPALIO 18, 19 ir 20 dienomis BALFO centro valdybos direktorių suvažiavimas įvyks Clevelande. Rengia Clevelando skyrius

• LAPKRIČIO 9 d. - Dievo Motinos parapijos choro rudens balius, 7 v.v.

• LAPKRIČIO 17 d. - Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios - Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

Štai tie, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auکوjo:

Beleckas V., Sunny Hills	20.00
Sakalas R., Vero Beach	20.00
Griganavičius P., St. Pete B.	20.00
Šulaitis J., St. Pete	20.00
Račila J., Euclid	20.00
Vadopalas J., Downers Gr.	20.00
Vilkas E., Valencia	20.00
Sinkys E., Santa Monica	20.00
Čampė K., New Town	10.00
Gruzdis S., Ithaca	10.00
Dirda P., Oak Lawn	10.00
Meilė V., Tinley Park	10.00
Žukauskas G., Chicago	10.00
Gustaitis A., Los Angeles	10.00
Chiras V., Hemet	10.00
Praleika E., Little Falls	5.00
Pavilionis A., Lemont	5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

CLEVELANDO PENSININKŲ ŽINIOS

Pensininkų klubo narių suėjimas - pietūs bus balandžio 11 d. Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Pradžią 2:00 v.p.p. Laukiame visų narių ir tikimės, kad kiekvienas narys atsives ir svečių. Taip pat kviečiame ir būsimuosius pensininkus.

Šiame suėjime dr. J. Jasaitis, "Dirvos" redaktorius, kalbės apie Lietuvos ekonomiką - "Žvilgsnis į ateitį". Taip pat turėsime progos laimėti dovaną už stipriausią margutį ir dalyvauti loterijoje, kurios pelnas skiriamas Jėzuitų gimnazijai paremti.

Nario mokestis už 1996 metus priimamas per kiekvieną klubo narių suėjimą. Nario mokestis metams yra tik \$5.00.

Balandžio mėnesį savo gimtadienį švenčia šie nariai: Liuda Apanienė, Vladas Bačiulis, Jonas Balbatas, Jokūbas Bartkus, Stefanie Blatnik, Janina Butrimienė, Zenonas Dučmanas, Petras Ežerskis, Vytautas Januškis, Julius Kazėnas, Bronius Klimas, Eugenija Mackevičienė, Elena Malskienė, Jonas Naujokaitis, Edvardas Pranskus, Aleksandra Sagienė, Adelė Semetienė, Domicelė Širvaitienė, Albina Smelstorienė, Jūnas Stankaitis, Joana Stepienė, ir Algis Žukauskas. Jiems linkime geros sveikatos.

Mūsų mirusieji. Kovo mėnesį atsisveikiname su Marija Bačiuliene. Vyrui Vladui, dukrai Gidonei, jos šeimai ir visiems artimiesiems

reiškiame gilią užuojautą.

Visi pensininkai linki pirmininkui Jurgiui Malskiui greit pasveikti ir vėl grįžti į aktyvaus gyvenimo kelią.

Jonas KAZLAUSKAS

ATVELYKIS

Gerardas Juškėnas

Balandžio 14 d., Sekmadienį, Clevelando Šv. Jurgio parapijoje - Atvelykio šventė su tradicinėmis vaišėmis, kurios prasidės po Sumos parapijos salėje. Bilietus (kaina - 10 dolerių) gausite po pamaldų arba prie salės durų šventės dieną. Visus kviečiame į šią viešnagę.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Atlanta Import-Export Inc.

2719 West 71 Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312) 434-2121 (800) 775-SEND

Mūsų Atstovas Clevelande:

Dainius Zalensas
LITMA I.E.

639 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

Telefonas: (216) 481-0011

Greitas Siuntinių Pristatymas

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

RUSIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ

Pasiteiraukit dėl Amerikietiško maisto komplektų

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jankia atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Pavasaris Lietuvoje

Skrydžių kainos iš New Yorko į Vilnių ir atgal:

Nuo balandžio 1 d. iki gegužės 15 d. \$600

Nuo gegužės 16 d. iki birželio 5 d. \$650

(plius mokesčiai)

Kainos sumažintos, skrendant ir iš kitų miestų.

Prašykite mūsų brošiūros apie keliones į Lietuvą, Latviją ir Estiją.

VYTIS TRAVEL

40 - 24 235 St.
Douglaston NY 11363

Tel. 718-423-6161
1-800-77-VYTIS

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235th STREET DOUGLASTON, NEW YORK 11363

TEL. (718) 423-6161 FAX (718) 423-3979

ATMINTIS

A. † A.

ARĖJUI NATKEVIČIUI

mirus, reiškiamame gilią užuojautą seseriai daktarei GIEDREI MATIENEI, motinai JOANAI NATKEVIČIENEI, tetai daktarei NELEI JUŠKĖNIENEI ir visiems giminėms bei artimiesiems.

Ohio Lietuvių gydytojų draugija

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, užjautusiems mūsų šeimą sunkią valandą ir buvusiems kartu savo maldose, netekus mums labai brangaus žmogaus –

ANICETO BUNDONIO

Žmona, duktė ir sūnus

NETEKOME KAZIO ŽUKAUSKO

Iš tolimosios Kalifornijos, Yucaipa miestelio gana pavėluotai atėjo žinia, kad ten 1995 m. lapkričio 8 d. netikėtai mirė Kazys Žukauskas, išgyvenęs 84 metus. Jis buvo leidėjas, redaktorius, knygų autorius, bet labiausiai išgarsėjęs knygų bei laikraščių platinimu tremtinių stovyklose Vokietijoje ir Kanadoje. Lietuvių spaudoje pasirašinėdavo Kęstučio Radvilėno, K. Vabalėlio, K. Birutėčio ir kt. slapyvardžiais. Parašė ir išleido šias knygas: "Klajūno respublika", "Rimuojau sau", "Baltija šaukia". Paskutinė jo knyga "Kai siaubas artėjo" pasirodė prieš dvejus metus.

Kazys Žukauskas gimė 1911 m. gegužės 20 d. Grabavos kaime, Garliavos valsčiuje, Kauno apskrityje. Tai buvo tretysis vaikas Motiejiaus ir Marijonos (Pažėraitės) Žukauskų šeimoje. Sulaukęs 17 metų, įstojo į 17-osios rinktinės 25-ąjį Padainupio šaulių būrį. Lietuvos kariuomenėje tarnavo 1-ame husarų Janušo Radvilos ir 2-ame ulonų LK Birutės pulkuose. Po tarnybos perėjo dirbti į Vidaus reikalų ministeriją, iš kurios, Lietuvą užė-

mus rusams, 1940 metais buvo atleistas. 1941 m. birželio 22-24 dienomis dalyvavo sukilime. Vėliau jis dar porą metų vilkėjo JAV kariuomenės uniformą.

Po karinės tarnybos pas amerikiečius, jis pradėjo rūpintis savo emigracijos reikalais. Pradžioje išvyko į Kanadą, kur 1949 metais pradėjo leisti satyros ir humoro žurnalą "Pelėdą". Ten uoliai platino lietuviškas knygas bei periodinę spaudą. 1963 m. jis persikėlė gyventi į Kaliforniją. Pradžioje 5 metus užsiėmė privačiu verslu Santa Ana mieste, o vėliau 4 metus – Bellflower mieste prie Los Angeles.

1969 m., gaudamas JAV pilietybę, velionis priėmė trumpesnę pavardę – Zara, nors privačiai daug kur naudojo Žukausko pavardę.

Velionis iki mirties susirašinėjo su daugeliu žmonių, skaitė daug laikraščių (jų tarpe ir "Dirvą") bei žurnalų, leidžiamų Šiaurės Amerikoje ir Lietuvoje. Su juo ir šių eilučių autoriui teko nemaža bendrauti. Jis padėjo telkti medžiagą rašiniui apie Vokietijoje gyvavusias lietuvių leidyklas, su kuriomis jam teko palaikyti glaudų ryšį.

Reikia apgailestauti, kad netekome šio "skrajojančio knygnešio" vardu vadinto tautiečio, aktyvaus spaudos bendradarbio, knygų autoriaus. Jis išspaudė ryškias pėdas šiose srityse. Tegul dabar ilsisi ramybėje, nors ir toli nuo savo gimtosios žemės.

Ed. ŠULAITIS

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

KAS YRA TAUTINĖ MINTIS?

Aurelija M.Balašaitienė

Nuo pat prieš aštuonis dešimtmečius išspausdintų pirmųjų numerių "Dirva" pavadinimo save *tautinės minties* laikraščiu. Ilgą laiką buvo tvirtinama, kad tai Tautinės Sąjungos, t.y. tautininkų leidinys. Keitėsi laikai ir Lietuvoje, ir užsienio lietuvių visuomenėje. Kai kurios sąvokos susiaurėjo arba išsiplėtė ar net iš esmės pasikeitė. Todėl ir *tautinė mintis* jau tapo lietuviybės išlaikymo simboliu. Prisimenu, kai prieš daug metų svečiuojantis buvusio "Dirvos" redaktoriaus, visuomenininko ir energingo vyresnės ateivių kartos veikėjo a.a. Kazio Karpiaus namuose, trumpos prakalbės metu garbusis šeimininkas štai taip pasakė: "Aš esu tautininkas, bet ne kaip tautininkų partijos narys, o kaip savo tautos sūnus, nes tautininko sąvoka manyje gimė iš žodžio TAUTA". Toks jo įtikinantis logiškas tautininko apibūdinimas pačia giliausia prasme tinka kiekvienam šių dienų užsienio lietuviui, nežiūrint jo partinės priklausomybės. Nejučiomis tiek skautai, tiek ateitininkai ir visos kitos užsienio lietuvių organizacijos, tęsiančios savo veiklą iš Nepriklausomos

Lietuvos, naujose kartose brandino meilę tautai, joje rasdami stiprią atsparą nutautėjimui ir abejingumui savo kilmei.

Paskutiniu metu jau girdisi pesimistiški balsai, kad užsienio lietuvių spauda esanti "paskutinio atodūsiu" stadijoje, mažėja skaitytojų ir net bendradarbių. Dalis kaltės, be abejo, atitenka ir pačiai spaudai, kurioje yra mažai dienos aktualijų, pilietinių ir ekonominių problemų sprendimo bei konkrečių patarimų piliečiams tokiose srityse kaip teisė arba mokesčiai, vis dažnesni medikų patarimai. Tai tikrai yra sveikintina. Deja, laikraščių puslapiai dažnai yra užpildomi dešimtimis vienodai aprašytų minėjimų, ištaisai perspausdinamų ilgų prakalbų, pamokslų ar rezoliucijų. Kažkodėl neseiname vietinės didžiosios spaudos pavyzdžiu, kai laikraščiai tik trumpai pacituoja net ir paties Amerikos Prezidento kalbų esmines ištraukas ir komentuoja jo mintis, neapsunkindami skaitytojo ilgu tekstu. O štai šių dienų jaunimą kankinančios problemos nuo narkotikų žalos iki tarptautinių santykių analizės, aukštesnio mokslo

institucijų pasirinkimo ir kt. yra ignoruojamos, tarsi jos neegzistuos anapus parapijos salės, tautinių šokių, suėgų ar minėjimų.

Lituanistinės mokyklos stengiasi užsienio lietuvių jaunimo tarpe auginti tautiškumą ne vien su gramatika, skaitymu ir diktantais, bet su lietuviška daina, šokiu, gyvu žodžiu, gerai paruoštais moksleivių pasirodymais viešumoje. Tai tikra tautinė veikla, nors jai vadovauja įvairių pažiūrų mokytojai ir vadovai, kurių sąmonėje ir širdyje yra gyvas ir stiprus lietuvių tautos suvokimas.

"Dirva", kaip tautinės minties reiškėja, atšventusi savo iškilmingą jubiliejų, dar ilgai turi likti gyva. Tie, kuriems rūpi lietuviškasis tautiškumas, turi ją finansiškai remti, dovanoti prenumeratas įvairių švenčių ir kitų iškilmingų progų metu, kaip pavyzdžiui universitetą ar gimnaziją baigusiems jaunuoliams arba jaunavedžiams. Ne tik "Dirva", bet visa lietuviška užsienio lietuvių spauda yra pagrindinis visuomenės narių gyvybinis ryšys, žinių šaltinis, lietuviškos dvasios židinytis ir tautinio išipareigojimo ugniakuras.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

OFFERING CORPORATE AND LEISURE TRAVEL
ATPIGINTI SKRYDŽIAI | LIETUVA

Viską sužinosite, paskambinę Ritai

Geriausios kainos skrendant su:

FINNAIR, SAS, LUFTHANSA, KLM, LOT

Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas